

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Nr. 46(866) * MONTREAL, 1963 m. LAPKRIČIO-NOVEMBER 13 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Pranešimą apie Lietuvą Montrealyje padarys

Savaitinė apžvalga

Prancūzų šv. Jono Krikštytojo organizacija — La Federation des Societes Sait - Jean Baptiste, — priskaičiuojanti 275,000 narių, kurių tarpe esą daug kunigų ir vyskupų,

PASKELBĖ DVIKALBIŠKU MO IR DVIKULTŪRIŠKU MO KOMISIJAI VALSTYBINEI ULTIMATUMĄ

kad ši turinti laikytis jos reika lavimų: svarstyti tiktai prancūzų ir anglų kalbos ir kultūros gyvendinimo klausimus, bet jokių būdu neliešti etninių grupių teisių įteisinimo klausimų. Jeigu ji suminėtoji valstybinė komisija ir mažumų teises kokių nors būdu respektuotų, tai

ŠV. JONO KRIKŠTYTOJO DRAUGIJŲ FEDERACIJA VALSTYBINEI KOMISIJAI SKELBIA BOIKOTĄ

ir kitas organizacijas kviečia prie boikoto prisidėti.

Tikrovė gi yra tokia, kad Kanados autochtonai yra indėnai, o visi kiti yra ateiviai, kurių vien tiktai po Antrojo pasaulinio karo Kanadoje jau kas penktas asmuo yra nauja kanadietis. Tiesa, daugumas naujakanadiečių yra anglai arba prancūzai, bet nemažas procentas yra ir kitų tautų, todėl nieko nuostabaus nebūtu, jeigu ir šių naujaateivių, nors ir kaip tautinės mažumos, teisės būtų respektuojamos. Nes

VISOSE KULTŪRINGOSE VALSTYBĖSE RESPEKTUOJAMOS IR MAŽUMŲ TEISĖS.

Ir Tautų Sąjunga, kurią pakeitę Jungtinės Tautos, atidžiai žiūrėdavo mažumų teisių respektavimo.

Kultūringumas, humaniškas mas ir paprastas mandagumas, privalomas visiems be išimčių kultūringiems žmonėms, tai įpareigoja.

Quebec'o dalis prancūzų, su sitelkusių į katalikišką vardu prisidengusių organizaciją, nežiūrint į katalikišką savo vardą, skelbia boikotą valstybinei komisijai, kuri galinti respektuoti ir mažumų teises. Tai įdome mūsų laikų reiškinys.

Mes, mažuma, ir be tokio atviro pasisakymo žinojome, kad mes Kanadoje nesukursime nei savo valstybės, nei savo salos, ir mūsų likimas ir be šv. Jono Krikštytojo draugijos įtaigų likimo apspręstas, bet

MES VIS DĖLTO NELAUKĖME, KAD KATALIKIŠKA ORGANIZACIJA BŪTŲ TAIP ŽIAURIAI BRUTALI, ir visiškai nepaisytų ne tik tautinės humaniškos, bet ir krikščionybės principų.

Mes nebūtume verti tautos žmonių vardo, jeigu mes ne

norėtume, kaip ir prancūzai, būti gyvi. Mes norime būti gyvi ir turime teisę būti gyvi, nežiūrint, kas ir kaip mus traktuos.

Suprantama, kad 275,000 tai ne visa Kanada ir ne visa Quebeco valstija ar provincija, bet ir Kristus apgailestavo ne visų teisingųjų, bet paklydusios mažumos.

Kultūringumą ir anglų ir prancūzų ir mūsų nelaimės draugų - mažumų mes vertiname, vertiname ir vertinsime, nežiūrint kaip ir kas mus traktuos ir kaip žiauriai būtų pasiryžę mus asimiliuoti. Bet norime pasakyti,

DAUG PROTINGIAU IR SAŽINGIAU BŪTŲ MŪSŲ JĖGAS PANAUDOTI POZITYVIESIEMS TIKSLAMS,

negu eikvoti jėgas mūsų asimiliacijai. Kitokio likimo ir tikėtis negalima, nes tai savaimė ir be boikotų skelbimo ateina. Boikotas prancūzams tikrai nepasitarnaus. Prancūzai, kaip matome, čia turi daug svarbesnių problemų ir uždavinių, kad savo jėgas eikvotų tokiam negarbingam darbui, kaip brutalus mažumų asimiliavimas.

Mažumos, kaip ir mūsiškė, prancūzams, kurie — spėjame jų yra dauguma — mums rodė didesnio respekto negu anglai, nuoširdžiai nori padėti, nes prancūzai šioje savo tėvynėje tikrai turėtų būti daugiau respekto, bet perdėtas nacionalizmas ir neprotingas separatizmas visas mažumas atstumia.

Apgailestaujame tokį nehumanistiką ir nekrikščionišką krikščionišką vardu prisidengusios draugijos pasimojimą. Bet turime viltį, kad

KANADOJE YRA DAUGUMA PUSIAUSVYROS ŽMONIŲ,

kurie vadovaujasi aukštesniais principais, ne siauru nacionalizmu, ir siekia tokios demokratinės Kanados, kurioje būtų vertinamas žmogus, kaip žmogus ir kiekviena tauta kaip tauta.

Pasitraukę nuo brutaliųjų jėgų, kokia viešpatauja anapus geležinės uždangos, negalime susiprasti su mintimi, kad ir šiaip geležinės uždangos, kultūringoje ir demokratiškoje Kanadoje galėtų išvystyti brutali jėga, suniekinanti ir humanistiką ir krikščioniškusius principus.

KITOS NAUJENOS

— Vietname, nuvertus Dievo diktatūrą, nauja valdžia žada įvesti demokratinę santvarką.

— Sukūrė iš Žemės valdo mą erdvį laivą, rusai ruošiasi

ŠI SEKMADIENĮ, LAPKRIČIO 17 DIENĄ, 6 VALANDĄ VAKARO AUŠROS VARTŲ SALĖJE PASITRAUKĘ NUO RUSŲ LAIVO DU LIETUVIAI

Alb. Vebrys ir J. Vaitkevičius

Plačiau skaitykite 8-me puslapyje skelbimą.

KAS NAUJA KANADOJE

ISKELIAMAS KANADOS SANTYKIŲ KLAUSIMAS SU JAV

Kai Kvebekas susirūpinęs nacionalizmu ir separatizmu, išskyla kitos mintys ir kiti svarstymai. Štai „New York Times“ dienraštyje pasirodė P. Meidenberg straipsnis, kuris kalba apie glaudesnių Kanados ryšių nustatymą su JAV.

Maidenberg mano, kad geriausia būtų, jeigu JAV ir Kanada sudarytų ekonominę sąjungą, turėtų bendrą valiutą ir atsisakytų muitų, kas abiem valstybėms leistų bendrai planuoti ekonominius reikalus, Kanadoje pakeltų darbininkų pragyvenimo lygį, kuris dabar yra apie 30% žemesnis, su darytų normalias investavimų sąlygas ir tt.

PASIRUOŠIMAS PASAULINEI 1967 METŲ PARODAI

Montrealyje vyksta visu galimu tempu. Vyriausios parodos komisionierius Dupuy generaliniu parodos tvarkytoju paskyrė ekonomistą, ligšiol buvusį Kanados atstovybės Paryžiuje ekonominį ir prekybinį, patarėją A. G. Kniewasser, kurį Prekybos ministeris M. Sharp jau patvirtino.

Taip pat paskirti trys direktoriai: F. Beaubien operacijų direktorium, G. Sarault vyriausiu inžinierium ir R. Letendre parodos administratorium. Visi jie jau pradėjo dirbti kaip parodos ruošėjai.

kelionei į Mėnulį, — kalba rusų mokslininkai.

— Maskva spalio bolševikinio perversmo sukaktuvių proga pademonstravo raketoms numušti raketą. Amerika tokių raketų seniai jau turi, bet sako, kad tokia raketa tiks las neatsiekiamas, nes daugelio paleistų prieš atominį raketų karo atvejų tokiais raketomis sunaikinti nebūtų įmanoma. Tikrai nusiginklavimas išgelbėtų nuo katastrofos.

— Chruščiovas jau užbaigė „taikos medaus mėnesį“ su JAV ir jau perėjo prie kitos iniciatyvos: puola Vakarų ir rodo gražias akis kinams.

— Pavergtos Lietuvos vyskupams Maskva neleido atvykti į Bažnyčios suvažiavimo tėsimo darbus, o vieton to pasiuntė šnipus, davę jiems „žurnalų“ pasus.

— Paryžiaus policija išskleidė Sorbonos universiteto studentų demonstraciją, kurioje studentai reikalauja pagerinti moksline sąlygas — laboratorijas, bibliotekas ir gyvenamus namus.

— Rusija Amerikoje perka javus, nes abi šalys padarė nuolaidų ir susitarė. Chruščiovas turėjo nusileisti, nes jis bijo savo badan patenkančių žmonių maišto.

— Italijos vyskupai paskel

KVIEČIŲ PARDAVIMAS RUSIJAI KELIA DUONOS KAINĄ

Vakarinė Kanados sričių, kur susitelkęs Kanados kviečių aruodas, ūkininkškas elementas kviečių pardavimu Rusijai ir kitiems kraštams patenkintas. Tačiau rytinės provincijos, kurios kviečių negamina, iš to pardavimo turi nuostolių, nes kvietiniai miltai dėl pardavimo kviečių Kanadoje pabrangsta ir todėl Kanados vartotojas dėl to pardavimo neša nuostolius.

SVELNUS TERORISTŲ NUBAUDIMAS

Separatistų teroristas, kuris Montrealyje dėjo bombas į pašto dėžutes Westmounte, Pierre Schneider, nubautas 3 metais kalėjimo. Jo padėta bomba sunkiai sužeidė seržantą Leja. Trys kiti — A. Gabriel, A. Brouillard ir A. Garand paleisti į laisvę, nes kalėjime gerai elgėsi. Iš 18 suimtųjų 13 jau bylos išspręstos, 2 laukia teismo ir 2 pajieškomi.

KANADOJE STEIGIAMA PRAMONĖS MINISTERIJA

Kanados vyriausybė susirūpinusi kelti Kanados pramonę, kuriai čia yra didelių galimų, pasiryžusi įsteigti pramonės ministeriją.

Kanados pramonininkai šiuo sumanymu labai patenkinti ir numato iš to didelę naudą, tiek pramonės kėlimo, tiek ir darbo klausimas.

bė per bažnyčias laišką, kuriuo įspėja dėl komunizmo, kuris nesuderinamas su krikščionybe.

— Maskva su Vašingtonu pasikeitė dar po du kalinius. — Naujas Vietnamo valdžios pirmininkas pareiškė, kad komunistai kursto Vietnamo religines nesantais ir tar pusavę vietnamiečių kovą.

— Maskva pakeliui į ekonominį bankrotą: nėra duonos sužlugdytas rusų užsimoji mas pasivyti Ameriką, smunka gyvenimo lygis. Vakarai nemoka to išnaudoti, palikę veikimo iniciatyvą rusams.

— Kanados lėktuvus, kilę iš Londono aerodromo, įvažiavo į kopūstų daržą. Nelaimė pasibaigė laimingai, nes iš degančio lėktuvo visi keleiviai spėjo pabėgti.

— Vokietijoje po kasyklų katastrofos, išgelbėjus tris kasėjus, surasti dar 11 kasėjų, kurie po savaitės atkasti ir išgelbėti.

— JAV senatorė Smith, 65 metų, nori būti renkama J. A. V. prezidentė.

— New Yorko gubernatorius Rockefeller paskelbė kandidatūras į JAV prezidentus.

— Home, atsisakęs lordo titulo, išrinktas į Anglijos parlamentą.

NUO PAT KAPITOLIAUS

RAŠO NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS BENDRADARBIS

AR NEBUS UŽSIBAIGĘS JAV PASITIKĖJIMAS SOVIETŲ DRAUGYSTĖ?

Kai JAV ankstyvesnių kovų su laikymas ant Rytų Berlyno seinos buvo aiškinamas kaip įvykęs nesusipratimas, tai po sekančio Amerikos JAV armijos konvojaus sulaikymo (lapkr. mėn. 5 d.) jau buvo aiškinama, kad tai esąs provokuojantis ir įžulus nesiskaitymas su sąjungininkų teisėmis laisvai pereiti į Vakarų Berlyną. Proteste Sovietų Sąjungai sakoma, kad: „JAV vyriausybė reikalauja Sovietų vyriausybės tuoj pat duoti parėdymą jų kariškiams atstovams Vokietijoje užbaigti kartą ant visados tuos trukdymus ir kad JAV vyriausybė laikys atsakinga Sovietų vyriausybę už visas pasekmes, išeinančias to reikavimui“.

Be to, lapkr. mėn. 7 dienos gautomis žiniomis komunistinės revoliucijos sukakties proga Chruščiovas pasakyti žodžiai Kremliuje parodo kitos „draugystės“ iš rusų galima laukti. Chruščiovas pasakyti žodžiai Kremliuje parodo kokios „draugystės“ iš rusų galima laukti. Chruščiovas, pakėlęs taurę, sako: „Jūs esate paten

kinti, kad mes turime nuomonių skirtumų su Raud. Kinija ir su kitais socialistiniais kraštais, bet juo labiau jūs esate patenkinti, juo labiau jums teks nusivilti, nes didžiausį skirtumą mes (Sov. Sąjunga ir Raud. Kinija) teturime su kapitalistais. Mes kovojame prieš tą patį kapitalizmą už socializmą. Anksčiau ar vėliau mes susitarsime su kiniečiais nes mes turime tokią pat ateitį“.

Jis taip pat pagrąsino sakydamas: „Jei kapitalistinis pasaulis pakels ginkius prieš mus, jūs pamatysite, kas tada įvyks“.

Daug buvo pasakyta JAV atžvilgiu, kad net amasbadorius F. D. Kohler priešė prie Chruščiovo paklausė jo: „Kur gi yra Maskvos (spirit) nuotai ka? Aš nieko panašaus negirdžiu. Aš negirdėjau nei vieno tosto, už kurį aš galėčiau išgerti“. Chruščiovas jį atsiskę pasišė, kad jis pasiūlytų tostą, bet Kohleris atsakė, kad tai esąs Chruščiovo priėmimas. G. C. K.

DRAPEAU INICIATYVA NEIŠSEMIAMA

Montrealio meras, Pasaulinės parodos iniciatorius, Montrealio metro statytojas, dabar sumanė Kanados vidaus turistiką. Jis siūlo Kanados konfederacijos šimtmetines pažymėti Kanados vidaus turizmu. Visi Kanados gyventojai, kurie tais metais norės ke lauti gauna 50% kelionės nuolaidą, patys apsimoka tik tai pusę kelionės išlaidų.

MONTREALIO POŽEMI NIAM TRAUKINIUI

dies firmos „Canada Iron Foundries Ltd.“ perkama 1000 motorų ir 250 kontrolinių įrengimų, taip gi tiek ir generatorių, viso už 8 mil. dolerių. Vagonai Montrealio požeminiam traukiniui užsakyti Prancūzijoje, kuri išrado vagonus ant pneumatinių padangų.

KANADOS ŽMONIŲ UŽDARBAI

Kanados statistika rodo, kad 1961 metais didžiausius uždarbius turėjo gydytojai, gavę 17,006 dol. per metus vidutiniškai. Po jų geriausiai uždirbo Sarnijos gyventojai, dirbdami chemijos — naftos darbus. Jie per metus uždirbo po 5,087 dol. Toliau, Sault St. Marie darbininkai uždirbo 4,916 dol. ir Toronto 4,646 dol.

Padaugėjo ir skaičius asmenų, kurie uždirba per 100,000 dol. 1960 metais tokių buvo 459, o 1961 metais jau 602.

Didžiausia mokesčių mokėtojų grupė buvo 3,947,599 asmenų, kurie uždirbo per metus po 4,132 dol.

● Lietuvos Vyčių 50 metų su kaktuvių minėjimas New Yorke skelbiamas lakr. 17 d. 7 v. v. Apreiškimo parap. salėje. ● Smuikininkė Izabela Petrosian koncertavo Vilniuje.

DAILĖS IR TAUTODAI LĖS PARODA

kuri įvyks gruodžio 15 d. Aušros Vartų salėje, susidomėjimas yra gyvas.

Parodoje su savo meno kūriniais papildomai sutiko dalyvauti dail. Č. Januškevičius, dail. A. Daniliauskas, dail. A. Šablauškienė.

Su rankdarbiais ir suvenyrais iš Lietuvos p. p. M. Leknickienė, O. Mylienė, A. Avizienė, Gurčienienė, Bogušienė ir p. Skaisgiris.

Parodoje dalyvauti kviečiami visi, kas tiktai turi ką nors gražaus, idomaus tautinių motyvais sukurta, padaryta.

Suinteresuoti prašomi kreiptis į J. Šiaučių: tel. 767-2781. K. L. B. Montrealio Seimelio Prezidiumas.

MIRĖ STASYS JURGUTIS, Šeštadienį, po sunkios ir ilgos ligos mirė St. Jurgutis. Pašarvotas J. H. Benoit koplyčioje, Fullum St. ir laidojamas trečiadienį 9 val. ryto per šv. Kazimiero bažnyčią.

KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ SVEIKINIMŲ

paprastų kortelių ir liuksusinių spalvotų 25 rūšių, įvairaus brangumo, su lietuviškais įrašais galima užsisakyti „Ne priklausomos Lietuvos“ leidykloje. Galime pasirinktiems sveikinimams atpausdinti specialius, pagal užsakytojo pageidavimą, įrašus.

Paprastų, baltų kortelių, su lietuviškais įrašais 20 su vokais 1 dol., spalvinės kortelės su vokais: pigiausios po 10 ct. ir brangiausios 20 ct.

Montrealiečiai galėtų užteiti į N Lredakciją ir išsirinkti iš katalogo, o visi kiti gali sveikinimų užsisakyti laiškais adresu: 7722 George Street, La Salle, P. Q.

A. + A.
STASIUI JURGUČIUI

mirus,

LIUDĄ ir ALEKSANDRĄ JURGUČIUS

ir jų gimines,
nuoširdžiai užjaučiame

A. V. Daugelavičiai.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For loyalty to Canada!
Už ištikimybę Kanadai! For liberation of Lithuania!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika. \$ 5.50		America & S. America \$ 5.50	
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries ...	\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Griaukime rusų kolonializmo

GELEŽINĖ UŽDANGA

LEONAS VIRBICKAS, BROOKLYN, N. Y.

Ar dalyvauti pasaulinėje parodoje, ar nedalyvauti? Toks klausimas buvo iškylęs kaip tik J. A. V. pradėjo ruošti pasaulinei parodai New York. Mūsų spauda to klausimo tada kažin kodėl nelietė, nediskutavo, bet New Yorko lietuviai tą klausimą ėmė svarstyti ir be didelio abejojimo nutarė parodoje dalyvauti. Buvo sudarytas komitetas, kuris dabar jau dirba išsiųsęs, organizuoja choras, tautinių šokių vienetus, renka eksponatus bei meno kūrinius. Komitetui, atrodo, energijos nepirka ir apie jo nuveiktus darbus mes greit išsirsime daugiau negu iki šiol.

Kun. dr. St. Valiūšaičio straipsnis lietuviškoje spaudoje apie komiteto darbus jau išryškino, kas daroma ir kas padaryta. Spauda kol kas visuomenės dar neišjudino ir apie parodą ir jos reikšmę Lietuvai dar nepasiskė. Informacinė knyga, brošiūros, lapeliai ir kita propagandinė medžiaga sakoma jau baigiama ruošti, bet ar tai jau ir viskas?

Pasaulinėje parodoje bent šiuo metu, kai mūsų tėvynė okupuota, propaganda turėtų apimti visas parodos šakas. Dainos, šokiai sportas, menas mūsų laisvinimo bylai tiek nepadės, kiek gerai paruošta propaganda, o jos kaip ir nėra. Žinoma, dainos, šokiai parodys, kad mes esame tauta su praeitimi ir kultūra ir kad nemesame aborigenai, ar žmogėdros, kurie jau dabar yra laisvi ir turi savo nepriklausomas valstybes. Šiandieną mūsų yra būtina parodyti pasauliui savo tautos kančias ir žiaurį okupanto priespaudą. Mes turime parodyti rusišką kolonializmą visą žiaurumą, žmogaus nužmoginimą, bei žiaurį žmogaus išnaudojimą ir krašto nuvalinimą, žudymus, vergijos trėmimus, religijos persekiojimą, bei dvasinį žmogaus suniekinimą.

Parodykime žemėlapiuose visas Rusijos kolonijas, užgrobus sveltumus kraštus, rusų išnaikintas tautas, kurių jau ir vardai nebemini. Vaizdžiai parodykime 20-jo amžiaus žmonijos gėdą — geležinę uždangą, kuri tęsiasi šimtus kilometrų apjuosdama visą Rusiją su visais pavergtais kraštais, nuo šiaurės polio iki pat Amerikos slenksio — Kubos.

Menininkai turėtų sukurti tikrąją geležinės uždangos vaizdą su visomis rusų niekšybėmis, mirties zonomis, vielų ir betonų tvoromis, sargybų bokštais, šunimis ir ant jų 20-jo amžiaus gėdos tvorų pakibusiais nušautais žmonėmis, kurie iš rusų rojus bėgo į laisvę.

Berlyno betoninę sieną, apkraizytą spygliuotomis vielomis, per kurią žmonės lyg žvėreliai, po žeme pasidarę urvus, bėga iš komunistinio „rojaus“ į laisvę, nes žemės paviršius nuklotas kruvinojo baro mirtį nešančiomis minomis, įelektrintomis vielomis, pro kurias ne tik žmogus, bet

ir žvėrelis negali prabėgti nepaaukojęs savo gyvybę. Parodykime tikrą vaizdą kaip hermetiškai yra uždaryta Lietuva ir kitos pavergtos tautos nuo laisvojo pasaulio.

Parodykime kiek okupuotoje Lietuvoje uždaryta bažnyčių ir kitų maldos namų. Parodykime kiek išdujdyta nekalčių žmonių — vyrų, moterų ir vaikų, dvasiškų. Pasaulio spauda dėl trijų nusizudusių budistų rašė mėnesiais ir dar teberašo, o kodėl mums neparodyti šimtus ir tūkstančius komunistų nužudytų civilių ir dvasiškų?

Parodykime Lietuvos kolchozininko uždarbį, kuris svyruoja nuo 0 iki 10 kapeikų. Parodykime valdžios mokamas kainas už kolchoze pagamintas gėrybes: sviestą, kiaušinius, gyvulius, grūdus, ir taip pat parodykime, kiek kolchozininkas turi mokėti už duonos arba mėsos svarą.

Jei tų rusų daromų niekšiškių darbų laisvasis pasaulis nenori matyti, ar geriau sakant, nenori niekam viešai parodyti, parodykime tai mes.

Geresnės progos ir tinkamesnės vietos kaip pasaulinė paroda pareikšti parodyti pasauliui rusiškąjį banditizmą vargu ar mes kada besulauksime.

Milijonai žmonių lankys šią pasaulinę parodą, šimtai tūkstančių suplauks iš visų laisvojo pasaulio kraštų. Tegu tie milijonai pamato Rusijos „rojaus“ niekšybes, banditizmą, žmogaus nužmoginimą, niekad negirdėtą žmogaus išnaudojimą.

Rusija parodoje nedalyvauja, nes ji bijo darodoti net ir patikimiausiems komunistams kaip gyvena laisvas žmogus.

Jei mes tai parodai būsime gerai pasiruošę ir mokėsime vaizdžiai jos lankytojas ne tik parodyti, bet ir išryškinti visas rusų niekšybes, padarytas pavergtuose kraštuose, rezultatai tikrai bus nemaži.

Rezultatai būtų dar didesni, jeigu visos pavergtos tautos bendromis jėgomis padarytų eisenas ir patiektų J. T., kad rusiškąjį imperializmą kolonijoms, taip pat Afrikos ir Azijos tautoms, būtų sugrąžinta laisvė.

Ar tiems darbams ir tiems užsimojimams gali būti klausimas apie piniginę auką? Ne! Tūkstančių kartų ne! Kas kenčia čia vergijoje tautai išlaisvinti gailisi paaukoti dolerį, tas jau nebėra vertas ne lietuvių vardo. Dolerį su savimi amžinybę nenusinešime, bet visi drauge dirbdami ir aukodami savo darbą ar pinigą savo tautai laisvę iškovosime.

Tad visi kaip vienas remkime Lietuvos Komiteto Pasaulinei Parodai gražiausias pastangas bent savo aukomis. Griaukime rusiškąjį kolonializmą! Laisvinkime Tėvynę! P. S. Auką siųskite: Antanui Šetikui, 84—11 101st Street, Richmond Hill 18, N. Y., U. S. A.

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

KLB KRAŠTO VALDYBOS POSĖDYJE,

įvykusiame lapkričio 7 dieną, svarstyti einamieji reikalai.

Dr. H. Nagys, KLB Kultūros Fondo pirmininkas, aptarė Toronto įvykusias Mokytojų Dienas, kuriose dalyvavo daugiau kaip 40 mokytojų, bet apgailestavo, kad niekas nebuvo atvykęs iš St. Catharines, Wellando ir Windsoro. Diskusijų temos buvo įdomiai nagrinėjamos, ir tas parodė mūsų mokytojų vienybę einančių su gyvenimu, kitų tūlą sustingimą jau atgyventose formose, skatina Kultūros Fondą susirūpinti mokytojų prieaugliu, ypač, kad iš viso mokytojų yra trūkumas.

Dr. H. Nagys su pasitenkimu mu pažymėjo susitikimą su studentų organizacijų atstovais ir pareiškė vilčių, kad aka deminio jaunimo klausimas pasistūmė pirmyn pozityviaja prasme.

J. Adomaitis aptarė šalpos reikalus ir J. Kardelis suminėjo Politinio Komiteto reikalus, kurie gauna sugestijų ryšium su Kanadoje 1967 metais įvykstančia Pasauline paroda, Montrealyje.

KL Bendruomenės įregistavimo reikalas sutiko kliuvinių, todėl KLB Krašto Valdyba peržiūrėjo patiektąjį registracijos projektą, ir nesant kitos išeities, jį pertvarkė maždaug pagal valdžios organų reikalą.

KANADOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMO, įvykusio 1963 m. lapkričio 2-3 d. d. Toronte, nutarimai

Suvažiavimas, turėdamas galvoje PLB Valdybos raginimą, kurie gauna sugestijų ryšium su Kanadoje 1967 metais įvykstančia Pasauline paroda, nutaria, galimumo ribose, var toji mokyklose vadovėlius, tą ja rašyba parašytus. Taip pat pageidauja, kad būtų išleista nauja pataisyta liet. kalbos va dovo laida.

Suvažiavimas konstatuoja, kad šių dienų mūsų mokyklai trūksta vadovėlių aukštesniems skyriams ir mokslo bei mokytojo pagalbinių priemonių. Turėdamas galvoje, kad šių priemonių paruošimas ir išleidimas vieno krašto sąlygomis neįmanoma, Suvažiavimas kreipiasi į PLB Kultūros Tarybos Švietimo Skyrių, prašydamas tą reikalą organizuoti pasauliniu mastu ir tai galimai skubiau.

vimus, derinantys prie kitų tautų tos pačios rūšies statutų.

KLB Krašto Valdybos ryšiams su Pas. Liet. B-nės V-ba palaikyti, kai dėl informacijos, išrinktas J. Kardelis (7722 George Street, LaSalle, P. Q., Canada.).

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės išleisimo biuletenio Kanadai pradžia nutarta paprašyti 1000 egzempliorių.

Svarstyta: Jaunimo Dienų, KLB Krašto Tarybos sekančios sesijos vietos klausimas, Lietuvių operos Čikagoje pasiūlymas paminėti 20 metų nuo Lietuvos okupacijos (Pasiūlymui pritarta ir pranešta siūlytojams, kad susisiektų su Toronto, kurio choras Varpas tame minėjime dalyvauja), VLIKo dvidešimtmečio minėjimo (lapkričio 23 d.) klausimas ir dar kai kurie smulkesni klausimai.

Be ko kita, svarstant kitus klausimus, buvo paliestas ir etninė grupė (jau tikslai po 2-jo Pasaulinio karo naujų ateivių yra kas kiekvienas 6-tas žmogus yra naujkanadietis) susiorganizavimo reikalas, nes susiorganizavimas visais atžvilgiais nenaudingas, tuo pačiu daras jas bejėgėmis ir nereikšmingomis. Keltas iniciatyvos klausimas. Bet klausimas paliktas atečiai.

KLB KV Informacija.

Suvažiavimas sveikina PLB Valdybą už iniciatyvą organizuoti PLB Kultūros Tarybos Švietimo Skyrių ir laukia, kad tas skyrius pradėtų veikti galimai greičiau.

Turėdamas galvoje, kad kai kuriose mažose kolonijose liet. mokyklų darbas yra kiek sušlubavęs dėl mokytojų stokos ar asmeninių nesantaikų, Suvažiavimas kreipiasi į vietinius KLB organus ir visus lietuvius, prašydamas statyti lietuviškosios mokyklos reikalą aukščiau už kitus reikalus.

Suvažiavimas dėkoja Prisi kėlimo parapijai Toronte už suteiktą patalpų nemokamai ir Toronto Maironio vardo liet. mokyklos tėvų komitetui už globą.

Ką rašo kiti

LABAI GERA IDĖJA IR TODEL BŪTINA ĮGYVENDINIMO

„Laisvosios Lietuvos“ redaktorius A. J. Kaulėnas 21 (914) nr. rašo: „100,000! Jei mes su keltume laisvės žygiui visus pavergtųjų tautų žmones — rezultatai būtų“. Taip jis rašo turėdamas mintyje, kad New Yorke 1964 metais Pasaulinės Parodos metu visi pavergtieji galėtų padaryti mitingą — demonstraciją prie Jungtinių Tautų pastato su šūkiais: **MES NORIME LAISVĖS!** Tai labai gera idėja. Ji visis

kai pakeliui su PLB Seimo priimtu nutarimu ruošti Peticiją Jungtinėms Tautoms. Šis A. Kaulėno siūlomas žygis būtų gera įžanga į Peticijos ruošimą, sudarant kontaktus su kitais pavergtaisiais.

Lietuvių komitetas tai parodai ruošti yra labai veiklus, — o gal jis imsis šios iniciatyvos? Mes jį už tai nuoširdžiausiai pasveikintume ir visomis jėgomis paremtume.

VOKIETIJOJE LIKĘ TREMTINIAI PRAŠO PAGALBOS

Balfas jau nebegali nugabenti Vokietijon didelių kiekių rūbų nei maisto. Ši trūkumą tuoj pajuto buvę tremtiniai ir prašo pinigais juos paremti, nes maisto individualinius siuntinius neapsimoka iš Amerikos Vokietijon siųsti, o rūbus sunku pritaikyti. Tėka duoti pinigų, kurie būtinai reikalingi gausioms šeimoms, invalidams ir ligoniams. Gavusieji, kad ir mažutes pašalpas, (viengungiai 10 dol., šeimos — 25 dol.) labai nuoširdžiai aukotojams dėkoja.

Kai kuriais atvejais Balfas priverstas siųsti ir didesnes sumas. K. J. L.

● A. Tamošaičio tapyba Čikagoje sukėlė susidomėjimą didelį ir daug nuomonių, teigiamų.

● Adomo Galdiko 70 metų sukaktuvinė paroda Clevelande davė 17,000 dol. pajamų.

● A. Stempuzienės rečitalis, suruoštas Šviesos - Santaros sambūrio Jaunimo centre turėjo pasisekimą.

A. A. K. ANIOLAUSKIENEI

mirus Lietuvoje,

netekus brangios motinos, kartu

SU JULIUM ANIOLAUSKU, KLARĄ IR VISAIS ARTIMAISIAIS,

liūdi

Gintaras, Birutė ir Henrikas Nagiai.

Studentai - Gyvenimas ir Veikla

LAISKAS STUDENTŲ ORGANIZACIJOMS IR VISIEMS STUDENTAMS

Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdyba jau seniai juto, kad trūksta nuolatinio, tiesioginio ryšio tarp LSS ir atskirų lietuvių studentų ideologinių organizacijų, kurių nariai sudaro Lietuvių Studentų Sąjungą. Dabartinė LSS Centro Valdyba, jausdama ryšių trūkumą, nutarė įtraukti visų ideologinių organizacijų centro valdybas į artimesnį bendradarbiavimą kad jos galėtų jaustis laisvos ir skatinamos pareikšti savo nuomonę ir patarimus visais LSS Sąjungą liečiamais reikalais.

Mes tikime, kad toks kontaktas ir bendradarbiavimas būtų nuolatinis ir vertingas ne vien tik LSS ir jūsų organizacijai. Todėl LSS CV-os Užsienio skyriaus pareiga bus laikyti pastovų ryšį su jūsų organizacija. Manau, kad mes to pat aglėsim tikėtis ir iš Jūsų. Mes norime iš jūsų organizacijos išgirsti konkrečių pasiūlymų aktualiaisiais Lietuvių Studentų Sąjungos reikalais. Toks bendradarbiavimas žymiai padėtų pagyventi bendrą mūsų visų veiklą.

1963 metų visuotiniame LS S suvažiavime New Yorke, LS S Užsienio Skyrius praves ideologinių organizacijų centro valdybų posėdį. Jis įvyks šeštadienį, lapkričio mėn. 30 d., nuo 8.30 iki 10.30 ryto. Kviečiame jūsų organizacijos centro valdybą šiam posėdyje būti tina dalyvauti.

Pageidaujame, kad šiam posėdžiui paruoštumėte trumpą pranešimą apie savo organizaciją: jos tikslus, aspiracijas, atsielkus darbus, ateities planus ir bendrą veiklos apžvalgą. Šis pranešimas būtų gera įžanga į šio posėdžio temų diskusijas.

Šiam posėdyje mes norėtu me išgirsti jūsų pasisakymą se-

kančiais klausimais, juos išdiskutuoti, kad tų diskusijų išvada galėtume pateikti rezoliucijų formoje visuotiniam LSS suvažiavimui:

1. Pasaulio Lietuvių Jaunimo

Sąskrydis - Suvažiavimas:

LSS CV yra pramačiusi pasaulio lietuvių jaunimo suvažiavimą ALTO suvažiavimo metu. ALTO suvažiavimas įvyks 1964 metų birželio mėnesį Washington. Tikslus laikas bus praneštas vėliau. Mūsų suvažiavimo tikslas būtų politinis - propagandinis „lobbying action“. Jis derintųsi vieša akcija ir programa su ALTO suvažiavimo tikslais, paremtu ALTO akcija ir žygius Lietuvos laisvinimo klausimais. Tačiau mūsų suvažiavimas veiktų atskirai nuo ALTO, mūsų pačių iniciatyva, LSS Centro Valdybos nurodymais.

2. Įgaliojimas LSS atstovauti pasaulio lietuvių egzilus studentus:

Mandatų gavimas iš kitų šalių lietuvių studentų yra būtinas jeigu tektų Lietuvių Studentų Sąjungai progos ir reikalo pasireikšti kaip lietuvių egzilų studentų kolektyviu bal su kitataučiu ar pasaulio studentų suvažiavimuose ar viešoje lietuvių veikloje.

3. Lietuvių jaunimo

spaudos reikalas:

Mes visi jaučiame gryną apatiškumą šiame klausime, nors visi esame susipažinę su šio klausimo problemomis: jaunimas nėra šio spaudą; pati spauda šlubuoja, ypač iš akademinių pusės; ekonomiški ir administratyviniai sunkumai pradeda ją laidoti. Tačiau kol kas nesam mūsų pačių tarpe pradėję rimtai tuo reikalu susirūpinti ar pradėti kūrybingo mis pastangomis šias problemas išspręsti. Mums reikia pri Nukelta į 7-tą psl.

JUOKDARIAI

PASIKALBĖJIMAS SU LEIDE

Visi mano, kad pasikalbėjimus duoda labai garsūs žmonės — Chruščiovai, Kenedžiai, Titai ir panašūs „bigšatai“ ar ba „vidlioribos“. O Mandra pypkiui laimė, kaip žydams manna iš dangaus, iškrito pasi kalbėjimas su viena Lietuvoje šią vasarą atsilankiusia „leide“.

Daugelis mano, ir net atvirai šneka, kad „moterys plepios“, atseit — visokius niekus pasakoja, kad „net ausys links ta“. Mandrapypkis gi su ta „leide“ — moterų plepumu nuomonės šalininkams tai bus tikras „siurprais“, — turėjo la bai rimtą pasikalbėjimą, kuris visiškai patenkino Mandrapypkį. Sakysite: nerimta firma? Prašau pasiklausti ir įsitikinti, kad nuomonė apie moterų plepumą ir Mandrapypkio firmos nerimtumą visiškai neturi pagrindo.

Tai buvo prie gražiai servuotų stalų, kurie po Vilniaus ir Maskvos, visiems atvykusiems, atspiraus — sugrįžusiems, buvo tikras siurprais, nematytas nei gražiam Vilniuje, nei „pažangiausios“ šalies sostinėje — Maskvoje. Pamačiusi „gėrybėmis“ apkrautą stalą, Leide sušuko:

Leide: Ach, draugai, kaip džiaugsminga vėl būti draugų tarpe... Tarytum akmuo nusirito nuo pečių! Ir koks puošnus stalas!..

Mandrapypkis: Ar taip sunku buvo sovietiniame rojuje?

Leide: Ir neklauskite, — nu-mojo ranka leide. — Tik tai, šur, tarp mūsų...

M-kis: Suprantu... Bet kas ten gera?

Leide: ??? Ne kvarabo!

M-kis: Tai kas tokio?

Leide: Rokuoja, nusimaudyti negavome nei Vilniuje, nei Maskvoje... Nei greipsu, nei tomeičiu, nei orandžiu.

M-kis: Tai gi galėjote kolchozuose, kurie, kaip rašo laik raščiai, klesti gerbūviu?..

Leide: Gal iš manęs fonijas no

ri daryti?.. M-kis: Kokias fonijas? Taip rašo...

Leide: Mes dėl to rašymo ir užsiuolome prezidentą Pa-leckį. Sakome: kolchozuose negerai. Paleiskite sako: Ir aš žinau, kad negerai...

Tai gal, sakome, grįžti į vienkiemius? Sako: Gerai būtų, ale kad viskas sudraskyta, sunaikinta. Nėra nei inventoriaus, nei gyvulių. Kaip gi vienkieminiškai prasikurs?

M-kis: O jūs nepatarėte vis dėlto...

Leide: Mes, rokuoja, kaip gi galime patarti prezidentui?.. Mes tik tai pasakėme, kad negerai. Tenai, sakome, ne gyvenimas, bet komedija.

M-kis: Kokia komedija?

Leide: Mano sesuo, brolis ir kaimynai, rokuoja, ką nukniaukiame, tai savo nukniaukiame...

M-kis: Kas tai yra nukniaukiame? Ar tai sovietinis žodis?

Leide: Nu gi sako — kombinuo-jame...

M-kis: Tai leide manai, kad buržuazinė santvarka geresnė?

Leide: Nu, mes šito nesakėme, bet sakėme — dabar kolchozuose negerai...

M-kis: O ar jūs nepatarėte Lietuvoje įvesti demokratiją ir išvartyti iš Lietuvos okupantą?

Leide: Visi lietuviai mums šitą sakė, bet mes svėčia!.. nepatogu buvo mokyti prezidentus, ministrus, o jau ką kalbėti apie sekretorių Sniečkų... Oooo, koks jis po-nas... Pilvuką užsiauginęs ir sprandas raudonas, akurāt kaip Cyrus Eaton...

M-ksi: Leide, kaip matau, turi gerą aki... Matai gerai. Bet visiems mums reikia dar ir lietuviško atvirumo ir mei-lės teisybei. Ačiū very mač.

Mandrapypkis.

Lietuvos Golgotos keliais

RAŠO INŽINIERIUS PRANAS ZUNDĖ

4. Apžvelgus tuos pasikeitimus, įvykusius pokario Lietuvos istorijoje, savaime gali kilti klausimas, ar ir kiek keičiasi Maskvos politika nacionaliniu klausimu? Leninas savo „Kritinėse pastabose nacionaliniu klausimu“ rašė: „Marksizmas nesuderinamas su nacionalizmu, koks jis bebūtų, teisingas“, „grynas“, išpuoselėtas ir civilizuotas. Nacionalizmo vietoje marksizmas stato internacionalizmą, visų tautų susiliejimą ir aukštesnės rūšies organizmą. Tas susiliejimas vyksta su kiekvienu nauju geležinkelio kilometru, su kiekvienu nauju tarptautiniu trestu“. Nėra jo kio pagrindo manyti, kad Chruščiovas ir kiti Sovietų Sąjungos komunistų vadai tuo klausimu dabar kitaip galvotų. Priešingai, pastaruoju metu ypatingai intensyviai vystoma propaganda už „naują socialistinę naciją“, už tą, anot Lenino, visų tautų susiliejimą ir aukštesnės rūšies organizmą. Sovietų Sąjungos mastu sunku įsivaizduoti tą aukštesnį organizmą kitoki, kaip rusiškais, maskoliškais ar kalbanti kito kio kalba, ne rusų. Tat čia „aukštesnės socialistinės nacijos“ formavimo ir rusinimo procesas sunkiai atskiriamas. Žymu tas ir propagandos lygiagretumas: šalia tos hipotetinės naujos nacijos nuolat pabrėžiamas rusų kultūros, kalbos, mokslo ir t. t. pranešimas. Nėra tat abejonės, kad Maskva turi savo aiškius planus, kaip suformuoti tą naują naciją. Priemonės, teisybė, ir čia laiko bėgyje keitėsi. Stalinui tebėsant gyvam, toji naujoji nacija buvo formuojama tremiant masiškai žmones iš jų gimtosios aplinkos, šiuo atsitikimu iš Lietuvos, ir tolimuosius Rusijos užkampius, o

iš Rusijos gabenant

kolonistus į Lietuvą.

Dabar tokia priemonė sovietams nėra palanki. Buvo tik

taktikos klausimas parinkti kitą. Maskva dabar tikisi asimiliuoti ne rusišką tautas Sovietų Sąjungoje ekonominėmis priemonėmis ir parenka jas laimėti.

Yra suprantamas kiekvienos tautos interesas plėsti ir stiprinti savo pramonę. Suinetrusio tuo ir Lietuva. Tačiau

MASKVA PRIMETA LIETUVAI TOKIUS ŪKINIUS PLANUS,

kuriuos įgyvendinti krašte esančių darbo jėgos ištekliai toli gražu nepakanka ir tie ūkiniai planai gali būti įvykdomi tik importuojant darbo jėgą iš kitų Sovietų Sąjungos kraštų, pirmoje vietoje iš Rusijos federacijos. Prieš porą metų esu apskaičiavęs, jog norint įvykdyti Maskvos primetus Lietuvai planus, reikalinga, kad per atnaujinčius 20 metų, tiksliau pasakius iki 1980-tųjų metų, darbininkų ir tarnautojų skaičius Lietuvoje didėtų maždaug po 32,5 tūkstančius kasmet. Iš gyventojų natūralaus prieauglio tame laikotarpyje darbininkų ir tarnautojų skaičius gali didėti vidutiniškai tik 11,000 asmenų per metus. Reikia, daugiau kaip 20,000 darbininkų ir tarnautojų turi atsirasti iš kur kitur. Iki 1980 metų tai sudaryti apie 430,000 darbininkų. Juos Maskva pasirūpins pristačius iš kitų Sovietų Sąjungos vietų. Aišku, jie nebus visi viengungiai. Jei įkalkuliuosime ir šeimas, tai galime prileisti, kad iki 1980-tųjų metų į Lietuvą gali atsikelti apie

650,000 svetimo mūsų tautai elemento,

didžiojoje rusišką. Kad tos prielaidos nėra per daug toli šaunant, galima spręsti iš to, kad faktinai per 1961-sius metus darbininkų ir tarnautojų skaičius Lietuvoje padidėjo ne 32,5 tūkstančio, bet 50,000, o per 1962-uosius metus — 45 tūkstančiais. Suprantama, kad tokio masto

rusų antplūdis į Lietuvą

smarkiai atsilieptų į Lietuvos gyventojų struktūrą. Jau vienos migracijos pasekoje lietuvių nuosimtis krašte smuktų nuo dabartinių 79 procentų iki maždaug 66 procentų. Tikru moje gi santykis lietuvių ir ne lietuvių būtų dar didesnis, nes rusišką elemento stiprėjimas Lietuvoje savaime reikštų ir intensyvesnę rusifikaciją, kuri, aišku, neliktų be pasekų. Tat ir nebūnant skeptiku galima daryti išvadą, kad lietuvių skaičius tokiu atveju 1980 metais vargu ar sudarytų daugiau kaip 60 procentų. Štai kodėl Maskva taip smarkiai forsuoja Lietuvos, lygiai kaip ir kitų Baltijos respublikų, industrializavimą, nors pramonės vystymosi tempas tose respublikose ir taip jau yra žymiai spartesnis, kaip vidutiniškai visoje Sovietų Sąjungoje.

Reikia konstatuoti, kad lietuviai nuostabiai gerai atsispyrė brutaliam Stalino epochos terorui, o per pastaruosius de

šimtį metų pasiekė net ir kai kurių svarbių laimėjimų

tylios grumtynės su Maskva.

Rusinimo pastangos iki šiolei didesnio pasisekimo Lietuvoje neturėjo. Tuo tarpu kai Latvijoje svetimo elemento procentas gyventojų sąstato pakilo pa lyginus su 1940 metais nuo 19 procentų iki 38 procentų, o Estijoje nuo 12-kos iki 26 procentų, Lietuvoje lietuvių nuosimtis išliko beveik nepasikeitęs. Mišrios vedybos, palyginus, nėra gausios. Rusiškai su pranta ir, reikalui esant, kalba beveik visi, bet savo tarpe rusų kalbos neverta. Rusų kultūra ir civilizacija plačioms masėms neimponuoja, nors dalis inteligentijos yra gana didelė, je jos įtakoją.

Iš lietuvų tebėra kaimas,

tuo tarpu kai miestai įgauna vis magesnį tautinį charakterį. Žymiai komplikotesnė yra socialinė atmosfera, susidariusi komunistinio pasekoje. Lai

—The Globe and Mail, Toronto.

žmogus viską išnaudoja ir pajungia savo reikalams. Net ir šunį priverčia save vežioti. Šuniui žmogų vežti persunkti, prieš jėgą. Bet ir tokiu atveju žmogus dažnai ne supranta ir neatjaucia gyvulio, kuris turi ir nuovargio ir alkio, ir skausmo tokius pat jausmus, kaip ir žmogus, — ir dažniausia jam tarnaujanti gyvuli kankina be reikalo ir be supratimo.

MOKSLAS IR TECHNIKA

300 KARTŲ SALDESNIŠ UŽ ČUKRŲ

Saldžiausias augalas mūsų planetoje yra vadinamasis Eupatorium rebadiadum. Jo sulys yra 300 kartų saldesnės už cukrų. Vieno šių sulčių lašelio pilnai pakanka dideliame kavos arbatos puodeliui pasaldyti.

BANGINIS SU KOJOMIS

Tarybiniai žvejai pagavo netoli Kurilų salų kašalotą su dviem porinėmis ataugomis už pakalinėje kūno dalyje. Vado vaudamiesi rentgeniniais tyrimais, mokslininkai nustatė, kad tų ataugų viduje yra neišsivysčiusių kaulų. Panašus reiškinys buvo pastebėtas netoli Kurilų salų ir kiek anksčiau. Tai ryškus atavizmo (grįžimo prie pirmtakų) pavyzdys. Jis dar kartą patvirtina, jog seno vėje banginiai gyvena sausumoje.

SMEGENŲ CIRURGIJA NEATIDARANT KAUKUOLĖS

Du JAV neurochirurgai pasiūlė tarptautiniam neurochirurgų kongresui naują smegenų operavimo techniką, kuri įgalina operuoti „neatidarant kaukuolės“. Jie pasiūlė naudoti protonų spindulių pluoštus, kuriuos skleidžia Harvardo universiteto ciklotronas. Ties spinduliai pereina per kaukuolę, ir juos galima sukonsoliduoti smegenyse reikiamoje vietoje. Toks gydymo būdas tiriamas taip pat Švedijoje (Upsalos miesto universitete). Tokiu būdu galima išvengti infekcijos pavojaus. Tačiau naudoti tokiam tikslui ciklotronus tuo tarpu yra per brangu.

GYVŲNŲ JAUTRUMAS

Žiogas reaguoja į Žemės plutos virpėjimą, kurio amplitudė mažesnė už pusę vandenilio atomo diametro. Gyvatė barškuolė organu, kuris yra tarpuakėje, jaučia temperatūros pakitimą 0,001°C.

Smėlio blusa, po klaidžiojimo ant kranto, suranda kelią prie jūros, orientuodamasi į Mėnulį.

Žuvis jaučia elektros lanko pasikeitimą vandenyje, lygu tūkstantinei miliampero daliai.

RUSIJA RUOŠIASI ŽYGIUI Į MĖNULĮ

Chruščiovas, pasisakęs atsi sakas lenktyniauti su Amerika dėl žygio į Mėnulį, paleido ant amerikiečių apmąstinti ir apstabdyti jų pasirošimus žygiui į Mėnulį. Rusija žygiui į Mėnulį ruošiasi atsidėjusi, daro ta kryptimi bandymus ir jau yra pažengusi pirmyn.

Lapkričio 1 d. Rusija paleido į erdves satelitą „Poliot-1“, kurio uždavinys kosmose manevruoti: keisti kryptį ton ar kiton pusėn, kilti aukštn ar leisti žemyn. Šis satelitą rusai jau išbandė ir „Pravdos“ lapkričio 2 dienos laidoje pranešė, kad bandymas sekasi. Satelite aparatai veikia gerai. Satelito lėkimas buvo pasuktas ton ir kiton pusėn, o paskiau jis nukreiptas į aukštį ir iš 592 kilometrų apogėjaus pakeltas iki 1,437 kilometrų nuo Žemės paviršiaus.

Šis satelitas valdomas radio telemetrinės sistemos pagalba iš įrengimų, esančių Rusijos teritorijoje. Taigi, satelitas nuo Žemės valdomas erdvėje. Tai ir yra tai, kas reikalingas skridimui į Mėnulį. Ligšiol satelitai negalėjo būti nukreipti į Mėnulį tiksliai, nes jie nebuvo tobuliau valdomi. Kaip praneša „Pravda“, naujasis rusų satelitas galima valdyti iš Žemės iš esančių stočių. Jeigu taip yra, tai atsiektas naujas pasi rošimų etapas kelionei į Mėnulį. Taigi, Chruščiovo atsakymas keliauti į Mėnulį yra jo noras suklaidinti Ameriką.

AMŽINA BATERIJA

Užsienyje pradėtos gaminti naujos nikelio - kadmio baterijos, naudojamos kišeniniams žibintvėliams. Tokios baterijos išsiekiojus, jos laidų galai įkišami į elektros tinklą, ir baterija vėl įkraunama. Nekeičiant laidų, ją galima įkrauti net 250 kartų.

FENOMENALŲ DAŽAI

Japonijos sostinėje Tokio sukurta dažai, kurie nepasikeičia net esant didžiuliui karščiui. Jais nudažyta viela buvo įkaitinta iki 1500 laipsnių ir neištirpo.

DR. V. VYČINAS

LIETUVIŠKOS PROBLEMOS

Lietuvio tautinė misija išeivijoje

5. Aukščiausieji uždaviniai, palikti mums mūsų protėvių, šiandien mums yra sunkiau įvykdyti, negu anksčiau, nes mes esame išbėję iš savojo pasaulio ir, svarbiausia, kad esame praradę orientaciją, manydami, kad ir be lietuviško gyvenimo būdo mes galime likti lietuviais. Išsimečiusios po visą pasaulį lietuviškos kolonijos turėtų būti nedelsiant sukoncentruotos į lietuvišką po būdžio gamtą, ir lietuviai turėtų nedelsiant grįžti į savitą gyvenimo būdą, jeigu jie nenori būti savo tautos išdavikais.

Šių dienų situaciją liečiančią lietuvių išeivijoje, galima palyginti su prieš - Mindaugiais laikais Lietuvos istorijoje. Anais laikais įvairūs lietuvių kunigaikščiai buvo visiškai nepriklausomi ir vedė savo politiką bemaž be atsižvelgimo į kitą. Tuo tarpu lietuvių gentys pamažu buvo supamos stiprėjančių priešų: joms grėsė pavergimas ar gal net sunaikinimas. Vienintelė priemonė išsilaikyti buvo paskirti kunigai kščių susivienijimas, kuris ir buvo įvykdytas

Mindaugo pramačiusio

anuo metu, kad jo tauta buvo ant žūties ar būties slenkščio.

Visiškai panašioje padėtyje mes randamės šandien: mus su pa išorinės jėgos, kurios, jeigu ir neagresyvos, sunaikins mus kaip lietuvius — sunaikins pa lengva, be kraujo. Išsilaikymo kelias yra susivienijimas. Susivienijimas negali vykti gaivalingos amerikinės, vokiškos ar kitos kurios kultūros apsuptyje, bet tik tai gamtos apsuptyje

— gamtos, kuri atitinka lietuvišką gyvenimo būdą, ir kuri yra tokia, kokio augo ir vystėsi lietuviškasis artojielis ir jo kultūra.

Kraliausko „Titnago Ugnyje“ patiekiamas kunigaikščio Tatvilo ir žynio Viltauto pasikalbėjimas parodo, kad anuo metu Lietuvos sąvoka buvo neryški. Tik didieji, kaip Mindaugas, galėjo ją suvokti. Vėlesniais laikais kiekvienas paprasčiausias pilietis žinojo Lietuvos reikšmę ir svarbą. Panašiai ir šandien, gyvastingai svarbi lietuvių išeivijoje susivienijimo mintis gali daugeliui atrodyti nerealistiška ir nereikalinga pa teisingi daugelio asmeniškų patogumų išsivadėjimui. Tačiau, po kokio šimtmečio, jeigu liks lietuviškos orientacijos asmuo čia ar tėvynėje, jam bus aišku, kad atsisakymas kolonizuotis, ir tuo pačiu padėti savo asmenišką gerbūvį ant tautos dievų aukuro, buvo išdavystė. Amžių tiesa, kad asmeninė nauda turi lenktis visumos tiesos šventumui, šiandien nebėra aiški.

Kai netekome šaknų — kai gimtieji sodžiai, upės, pilikalniai ir gojai buvo prarasti — vienintelis ypatumas likęs mu myse, šimtmečiais bujotas, buvo kantrus taupumas ir rūpinimasis rytojumi. Šituo būdu mes siekiame, ir pasiekiam, gerbūvio svetur. Šitas

gerbūvio siekimas

mumyse taip išbujojo, kad jis apėmė visą mūsų esybę. Mūsų tautiečiai, siekdami savo gerbūvio, yra geri amerikinės kultūros statytojai ir palaips

niui visa jų esybė darosi per dēm amerikietiška.

Buvo laikai, kad mes aiškiai žinojom, kad negalime lieti savų kraujo ar aukoti savo jėgas rusams bei vokiečiams. Žino ma, rusai bei vokiečiai buvo mūsų prieštai. Vis dėlto, kadangi mes esame maža tauta, mes negalime prarasti savų jėgų skoldindami bei dovanodami jas kad ir savo draugams. Tuo labiau, kad mes šiandien esame padėtyje, kame visos mūsų jėgos yra reikalingos mums išlikti kaip tautai. Tuo tarpu mūsų draugai toli gražu nėra tokiam pavojui.

Norint realizuoti lietuvišką koloniją, neišvengiamai tektų atsisakyti daugelio dalykų, su sijusių su gerbūviu. Lietuvos susivienijimas Mindaugo laikais neįvyko be aukų, be išsivadėjimo. Taipgi ir kompaktinės lietuvių kolonijos įsteigimas nėra įmanomas be pasiaukojimo. Mes stovime kryžkelėje. Pri klausys nuo mūsų — ir tik nuo mūsų! — ar mes pasirinksime asmenišką gerbūvį ir visiškai suamerikonėsime (suvokietėsi me, suargentinėsime ir tt.) — jeigu ir ne mūsų kartoje, tai tikriausias nedaugely būsimumų kartoje — ar mes gyvensime kietesnį gyvenimą, tačiau toki, kad mes ir mūsų vaikai nešime lietuvišką fakelą, gautą iš mūsų protėvių ir jau tūkstančius metų liepsnojančių, ir perduosi me jį savo ainiams.

Lietuviškasis fakelas

reikia lietuvių tautinę gyvybę. Argi mes turime jį atiduoti svetimiesiems? Už ką? Už asmenišką gerbūvį? Senovės lietuvi žinojo, kad asmeniškias

gerbūvis — ir tik jis — yra šventagystė. Viskas priklausė mums; viskas yra jų do vana; ir kai išaušta raudonoji žar diena — viskas turi būti de dama vėl ant tautos dievų altorių. Ne mums priklausio gėris ir ne sau mes gyvename, bet dievams — lietuviškiems dievams. Apsiriboti vien tik savo asmenišką gerbūvį yra pasisavinti tai, kas priklauso dievams — yra šventagystė.

Šiandieninių mūsų „patriotų“ supratimu, svarbiausi ir visiškai pakankami veiksniai tautiškumui išlaikyti yra 1) tautinė sąmonė ir 2) lietuvių kalba. To neužtenka. Tautinė sąmonė ir lietuviškoji kalba tėra tik tautinio gyvenimo išdavas, ženk lai. Būna atvejų, kad tautinė sąmonė nėra ryškiai suprata, bet tvirtas ir nuodugnus gyvenimo būdas nedvejojamai byloja apie tvirtą lietuviškumą. Jokie pamokslai, pamokymai ar išvedžiojimai, kad ir ne sukrečiamai tvirti ir tikri, jo kios individualinės, valingos pastangos, kad ir labai nuosirdžios ir ryžtingos — niekad o niekad neišlaikys lietuviškosios būties ilgesniam laikui. Tik

lietuviškasis buvimo ar gyvenimo būdas

išlaikys ją kad ir be pamokymų ir išvedžiojimų, kad ir be ryžtingų, valingų pastangų.

Pabrėždami tikrai tautinę sąmonę ir kalbos mokėjimą, kaip pakankamus bruožus lietuviškajai būčiai tęsti, mes elgiames lygiai, kaip užsitikrinami, kad ankštoje dėžėje patalpintas kalnų aras ar sausame smėlyje besivartanti gili vandeny žuvis yra pilna žo

džio prasme aras ar žuvis. Kalnų aras dėžėje nebėra aras. Gelmių žuvis, besiblašanti sausame karštame smėlyje, ne bėra žuvis.

Lietuvis, išimtas iš savojo pasaulio,

kuriame šimtmečiais ir tūks tantmečiais gyveno jo protėviai ir patalpintas tarp dūžgančių aliejuotų mašinų, kame jis funkcionuoja kaip „sraigčius“, nebėra lietuvis.

Vėlaisiais nepriklausomo gyvenimo metais buvo lietuvių, dirbančių fabrikuose ar imonėse; jie tačiau jau buvo miesčio nys, atitrūkę nuo lietuvių - ar tojielio aplinkos. Miesčioniškumas, kaip toks, nebuvo lietuviškas; jis buvo internacionalinis, atseit, „amerikietiškas“. Miesčionija nebūtinai turėtų būti internacionalinė: ji galėtų būti išaugusi iš Gelmių kultūros. Tokia tad buvo graikų miesčionija, išaugusi iš graikiškojo mito — jų Gelmių tiesos. Ne vien tik rugio želmenyje ar lygiai suverstų dirvonų vagose pasireiškia Gelmių tiesa, bet ir plieno kardelyje, ir kario mirtyje, ir dainos žodyje, ir iš minčiaus mintyje ir vaidulėtės kurstomoje ugnyje.

Artojielio kultūra

nėra vien tik dirvonų kultūra. Ji gali pasireikšti ir būti objektyvuota savo turtingame įvairingame, kurs klesti nevien so džiū, bet ir mieste. Artojieliskia miesčionija turi išaugti iš lietuviškų Gelmių.

Šandien išeivijoje šalia pasi viųjų tautiečių mes turime aktyvių visuomenininkų, turime nuosirdžių patriotiškai nusiteikusių žmonių, turime šelpėjų.

aukotojų ir įvairių lietuviškumo entuziastų. Vis dėlto, aty džia išvėlusį ir dalykų padėti, tenka aspakyti, kad mūsų visuomenininkai, patriotai, šelpėjai, entuziastai, lygiai kaip ir pasyvieji, eina ta pačia kryptimi —

į neišvengiamą nutautėjimą.

Jie daro tai dėl to, kad paviršutiniškus lietuviškumo pasireiškimus laiko esminiais. Mes praki matyti, kad mūsų dukrelės, nors ir „gražiai“ kalbančios lietuviškai ir mokančios padeklamuoti Brazdžio po mėlį, esmėj jau plaukia svetimų kultūros srove. Mes patys — ar mes gyvename dar lietuvišku gyvenimu ar „amerikonišką“ plačia to žodžio prasme? Kultūrinė aplinka, kuri mus su pa, yra nepaprasta jėga — ne tik statanti, bet ir laužanti. Norisi dar kartą pabrėžti, kad visi pamokymai, patriotinio turinio apskaitymai ar valingos pastangos yra bejėgės prieš gyvenimo būdą.

Kai mes palikome tėvynę, mes išnirom iš savojo elemento, kaip žuvis iš vandens. Šitas

nušaknėjimas,

o ne kas kita, buvo priežastis mūsų sugebėjimų prekyboj Vokietijos stovyklose; jis taipgi buvo akstinas mūsų sekmei amerikoniškoj plotmėj. Kai prarandamos šaknys, žmogus itin tampa tinkamas internacionalinei veiklai. Tokie tad buvo žydai ar kad ir patys amerikiečiai. Asmeniškia sekmė, tačiau, nėra atsakymas į misiją, uždėtą mums mūsų protėvių.

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

JUOZO BERTULIO
KOMPOZICIJOS

- Tai jau IV serija kūrinių:
1. Tremtinys. Mišriam chorui (su pajvairinimais) ir forte pionui (30 ct.).
 2. Keliaujam su daina ir Apy-nėlis. Vyrų chorui a capella (30 ct.).
 3. Ugniagesiai. Vyrų chorui ir forte pionui (35 ct.).
 4. Budėk! Mezzo - sopranui so-lo, vyrų chorui ir forte pionui (50 ct.).
 5. Gražūs prisiminimai. (Iš ekskursijos po Italiją). Fortepionui solo. Lengvo turinio (30 ct.).

J. Bertulis visais laikais ne tik tiktai kūrė, bet ir savo kūrybą mokėjo išleisti. Ir dabar jis sugeba leisti savo kūrybą.

IŠEJO SAVANORIO-
KŪRĖJO KNYGA

Mieli broliai ir sesės lietuviai, senosios ir naujosios kartos ateiviai, kreipiuosi į jus visus kartu per lietuvišką spaudą, prašydamas jūsų paramos palaikyti savo tautietį savanorį, laisvės kovų karo invalidą, nedarbingą, kuris yra praradęs savo sveikatą ir praliejęs daug kraujo kariadamas su Lietuvos priešais bolševikais, lenkais ir bermontininkais už lietuvių tautą ir jos laisvę 1919 ir 1920 metais.

Kada mūsų tėvynė Lietuva nusikratė rusų caro jungą ir pasiskelbė nepriklausomybę, tu laikų karys savanoris - kūrėjas, Petras Pleskevičius, jau buvo išleidęs savo prisiminimų knygą „Mes nešėme laisvę“. Bet tai buvo mažo formato knygu-tė ir neviskas joje aprašyta. Dabar išėjo I-moji ir II-oji dalis kartu tu jojo prisiminimų knyga.

Jojo aprašytas visas tikras pergyvenimas, kada žmogus kovėsi su visais Lietuvos priešais, statydamas savo gyvybę pavojun su pavojingais priešais. Toje knygoje aprašyti visi tikri pergyvenimai karo laiko frontuose dėl Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės 1919—1920 metais. Be to, yra ir iš 2-rojo pasaulinio karo aprašymas apie dalyvavimą Vokiečių Vermachto armijoje, nes teko dalyvauti jau būvant karo invalidu.

Knyga jau yra atspausdinta ir ją galima gauti pas patį autorį, savanorį - kūrėją laisvės kovų karo invalidą. Knygos kainą do doleriai. Čia dabartinis adresas: Petras Pleskevičius, 239 West 5th Street South Boston 27

DAILININKO PRANO
GAILIAUS PARODA

atidaryta Čiurlionio Galerijoje lapkričio 8 d. (penktadienį) 8 val. vakaro.

Dail. Pranas Gailius yra gimięs Žemaitijoje — Mažeikiuose, 1928 metais. Karo laikui atsidūrė Strassburge, pradėjo lankyti meno kursus, studija vo architektūrą. Pranas Gailius 1950 metais persikėlė nuo lat gyventi į Paryžių. Ten pradžioje studijavo pas pasaulinio garso menininką Fernand Leger, o vėliau lankė Ecole National des Beaux Arts.

Paryžiuje nuo 1955 metų kiekvienais metais dalyvauja meno parodose, o šiais metais Paryžiuje buvo suroštos jau net penkios jo vieno parodos. Vokietijoje 1960 metais su dideliu pasisekimu įvyko keturi rios dail. Prano Gailiaus parodos: Erlangene, Stutgarte, Bad Oeynhausene ir Muenche-ne.

Ši paroda yra pirmoji jo paroda Amerikoje. Dail. Pr. Gailius atvyko iš Paryžiaus ir dalyvavo parodos atidaryme. Paroda tęsis tik iki lapkričio 14 d. (ketvirtadienio). Paroda ruošia Šviesos - Santaros Kolegijos Chicagos skyrius.

DONELAIČIO „METAI“
RUSISKAI

Juos išvertė D. Brodskis, kuris dabar pasakoja apie vertimo darbą. Brodskis randa, kad Donelaitis buvo labai sa-vaimeingas. Jis Metams pasinau-dojos graikų ir romėnų hegza-metro pavyzdžiais, bet sukūręs lietuvišką hegzametą, parem-tą lietuvių kalbos sąvokomis. Brodskis rašo: „Ypač žavi po-emos darnumas ir drąsa, nuos-tabus meninių priemonių pa-skirstymas, gilus gamtos ir žmonių charakterių pažinimas, milžiniškas poeto, kalandžio for-ma, darbas... O svarbiausia - autoriaus humanizmas, jo karšta užuojauta engiamiesiems“.

Kada gi rusai supras, kad Donelaičio laikai Lietuvoje dar nepasibaigė?

KURIA OPERAS

Trys lietuviai muzikai kuria operas ir inscenizuoja apyskas, pvz. A. Bielazaras kuria operą - pasaką pagal P. Cvirkos „Kupriuką muzikantą“, V. Baumilas - pagal A. Bialausko romaną „Rozės žydi raudonai“, kuria operą „Ast-ra“ ir komp. J. Indra ruošias operą apie poetą Vytautą Mo-ntvilą. E.

Pr. Alšėnas

SENTIMENTALIZMO RAIDOS APŽVALGA

Šio straipsnio autoriaus,
Prano Alšėno
šaržas.

Sentimentalizmas (prc. sen-timental, jautrus, jausmingas) — žinomas literatūroje ir nai-viosios kūrybos vardu. Teore-tiškai sentimentalizmo formu-lavo Sileris straipsnyje „Ueber

LIETUVOS FILHARMONI
JA ĮSIGIJO VARGONUS

Tai nauji vargonai, kuriuos pastatė R. Vokietijos meistrai. Pirmą kartą jais koncertuos pa-sižymėjęs Lietuvos vargoni-ninkas L. Digrys. Digrys šiuos vargonus lygina su Rygos „pa-garsėjusiais“ vargonais, ir tas-rod, kad vargonai nebus da-bartinio tų instrumentų lygio Vakaurose, kaip pav. Montrea-lio St. Juozapo bažnyčioje nau-jieji elektriniai vargonai, suda-ryti iš trijų sekcijų.

KANTATA APIE LIETUVĄ

Tokių vardu, Stasio Santva-ro žodžiams kompozitorius Ju-lius Gudelis parašė kantatą, ku-rią labai gerai vertina kompo-zitorius Vl. Jakubėnas, o muzi-ka Algis Simkus ruošiasi ją pa-statyti su „Dainavos“ ansamb-liu ir solistais A. Braziu ir N. Linkevičiute.

KETURIOS
MONOGRAFIJOS

Lietuvoje paskelbta, kad ekonomistai ruošia keturias monografijas. Jose numatoma paliesti žemės įvertinimas ir pa-naudojimas bei kapitalinių idė-jimų ir Lietuvos ūkį ekonomi-nis efektyvumas. Monografijo-je „Lietuvių etnografijos apy-braišys“ komunistiniu metodu nušviečiamas lietuvių liaudies kultūros vystymasis nuo 19 a-mžiaus. E.

naive und sentimentalische Dichtung“ 1795 m., tačiau šios srovės charakteringos žy-mės (perdėtas jautrumas, ide-alų ilgesys, idealiskai elegiška laikysena, troškimas grįžti ne-sutepton pirmą kartą žmogaus būsenon ir t. t. (jau randamos Richardsono romanuose Pame-la 1740, Clarisa 1747-48 ir Sir Charles Grandison, Rousseau romane Julie, ou la nouvelle Heloise 1761 bei kitų jų epigo-nų kūryboje.

Reakcija prieš saują pseudo-klasikinę literatūrą kilo iš Ang-lijos. Jai pradžią davė sustiprė-jęs ir puritanizmo prisigėręs anglų miestiečių luomas.

Jiems, nesisielojantiems po-litiniais reikalais, susirūpinu-siems daugiausia šeima ir jos vargais, jau nuo 17 amž. lei-džiami žurnalai. Juose rašoma apie auklėjimą, mandagumą, kuklumą, išdidumą, apie kas-dieninius gyvenimo reikalus. Iš jų išsirutulioja šeimos pamoko-mieji (didaktiniai) romanai. Vietoj pasakiškų nuotykių juo-se randamas konkretus miestie-čių ir kaimiečių gyvenimas, pa-prasti kasdieniniai jausmai ir reikalai.

Tos srities rašytojų atstovas, kaip jau minėta, Samuelis Ri-chardsonas (1689 — 1761). Tai jau naujo tipo rašytojas: jo ir gyvenimas be nuotykių, be didelių užsimojimų, bet kuk-lus, tylus, pilnas darbo ir mal-dos. Jis, turėdamas jau apie 50 m. amžiaus, parašo pirmąjo ro-maną, vardu „Pamela“ arba „Atlygintoji dorybė“ (1740), kurio turinys labai paprastas, kasdieniškas, bylojantis apie jau-ną, gražią, dorą ir skaisčią kai-mo mergaitę, Pamela, stojusią tarnauti pas vieną ponį, kuri-turėjo patvirkusį sūnų. Toji mergaitė, savo rimtumu ir do-rumu, padaro didelio išpuodžio tam ponaičiui ir pastarasis sa-vo buvusią tarnaitę veda.

Knyga anuometinėmis die-nomis susilaukė gražaus pasise-kimo. Tačiau dar triumfališ-kiau buvo sutiktas to paties ra-šytojo antras romanas (8-nių tomų) „Klarisa, arba jaunos mergaitės istorija, apimanti svarbiausius šeimos gyvenimo santykius ir ypač atskleidžianti negeroves, kurios kyla tada, kai tėvai ir vaikai nėra atsar-gūs vedybų reikaluose“ (1748).

Rašydamas apie tą mergai-tę, svarbiausį savo romaną per-sonažą, Richardsonas jos pa-veiklą kūrė su ypatinga meile. Jai paskyrė naktis be miego; susigyveno pats su ja; dėl jos

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

TIKSLI
CHARAKTERISTIKA

Levas Tolstojus neturėjo di-delio noro kalbėtis su aplan-kančiais jį daugybe korespon-dentų. Kai vienas jų paprašė rašytojo interviu, Tolstojus pa-klaušė:

— O kam jums to reikia?

— Kaip tai, Levai Nikolaje-vičiau? Juk Rusijoje netgi pats didžiausias kvailys domisi ju-mis...

— Tai aš iš karto pastebėjau, — ramiai atsakė Tolsto-jus.

ĮŽYMYBĖ

Italų tenorui Enrikui Karu-zui, bekeliaujant gastrolių me-tu po Techasą, sugedo auto-mobilis. Kol mašina buvo tai-soma, dainininkas užsuko į ar-timiausią fermą. Išsinekęs su fermeriu, jis pagaliau prisista-tė:

— Aš esu Karuzo!

— Kas? — sušuko nuste-bęs fermeris. — Žmona, vaikai, greit ateikite čia. Čia sėdi Ro-binzonas Karuzas, įžymusis žmogus, stebuklingai išsigelbė-jęs po laivo sudužimo!

sielvartų pats verkė; jos džiaugsmas džiaugėsi. Kartais jam rodėsi, kad jis visai neprasima-nas, o aprašinėjas gyvą, jam brangią mergaitę. Romanas iš-ėjo labai ištęstas. Įvykiai atpa-sakoti labai smulkmeniškai ir, šių dienų akimis žiūrint, mono-toniškai, nuobodžiai. Tačiau i-jo aštuonių tomų romaną ki-taip žiūrėjo anų laikų skaityto-jai. Jie žavėjosi ir verkė. Ypač jūras ašarų išliejo aristokratės, miestiečiai. Tad, štai ką pada-rė „sentimentalizmas“.

Iš anglo Richardsono apie sentimentalizmą daug pasimo-kę prancūzas Ruso (Jean Jac-ques Rousseau), 1712—1778, todėl jis labai energingai, ir pa-skelbė šūkį: „Žmogus yra gi-męs laisvas!“ Tik monarchai pavergė žmogaus laisvę; tik proto prasimanyta kultūra ap-kalė žmogų taisyklėmis ir dės-niais, sugadino jo prigimtį. Kad būtų laimingas, turi grįž-ti į naturalumą, kur visi būvę laisvi. Atgal į gamtą.

Tai buvo reakcija prieš ra-cionalistų ir prieš „šviečiamą-jį amžių“ ir tai buvo — senti-mentalizmo pradžia. Tam pri-Nukelta į 6-tą psl.

ARISTOTELIS IR
TAUSKALIUS

Graikų filosofui Aristoteliiui įkyrėjo svetyrs nepaprastu šne-kumu. Baigdamas beprasmiškus tauskalus, jis pagaliau pa-klaušė filosofą:

— Ar jums nekelia nusiste-bėjimo visa tai, ką dabar girdė-jote?

— Ne, — atsakė Aristote-lis. — Aš stebiuosi tik tuo, kad dar yra žmonių, turinčių ausis tave išklausyti, nors jie taip pat turi kojas, kad nuo ta-vės pabėgtų.

NEPASTEBIMA MUZIKA

Jaunas, bet bukas ir nega-bus muzikas, aplankė Rchar-dą Strausą, norėdamas išreikš-ti jam savo susižavėjimą „Sa-lome“. Jis kalbėjo, kaip nepa-prastai pavyko pranašo pavei-kslas, koks nuostabus Salo-mės šokis, koks jaudinantis nervingas Erodo išgastis, kaip...

— O muzika? — įsiterpė kompozitoriaus žmona Pauli-na Straus. — Kaip jums pati-ko muzika?

— Muzika?.. Aš jos, atvi-rai pasakius, beveik nepastebėjau, — prisipažino sumišęs jau-nulis.

— Nuostabu! — sušuko ko-mpozitorius. — Tai didžiausias pasisekimas, kokią aš iki šiol savo gyvenime esu susilau-kęs!

DIOGENAS PIRTYJE

Graikų filosofas Diogenas, nuejęs į viešąją pirtį, pastebė-jų, kad vanduo nepakankamai švarus.

— Kur galima nusiprausti, išėjus iš jūsų pirties? — pa-klaušė jis pirties patarnautoją.

LAIDOTUVĖS

Garsus dirigentas Hansas fon Biulovas turėjo Berlyno operos teatre diriguoti menko kompozitoriaus silpną operą. Orkestro artistų nuostabai pre-mjeros vakarą Biulovas atėjo su juodu kaspiniu ant ranko-vės, dėvėjo marškinius juodo mis sagomis ir juodą kaklaraiš-tį.

— Jūs gėdite, maestro? — su užuojauta paklausė vienas orkestrantas.

— Taip! — atsakė Biulo-vas. — Aš čia atėjau palaidoti operą!

A. BALTRŪNAS

ROMANAS

Tu mane šauki

2.

— O argi to maža? — Pilkos akys žiūrėjo pro Pauliaus petį kažkur į tolumą. — Kai kas galvoja, kad aplodismentai ir gėlės — savotiška artisto išmalda.

— Aš taip negalvoju.

— Tu išieini į sceną, gyveni, džiaugiesi ar verki, o publi-ka, dar nespėjus nusileisti uždangai, kyla iš vietų ir bėga į drabužinę užsiimti eilės.

— Būna, kad, dar neįpusėjęs veiksmui, ima persekioti noras užsiriti.

Jis iš karto suprato Pauliaus užuominą.

— Scena turi prikaustyti žiūrovo dėmesį, tai tiesa. Bet aš kalbu visai apie ką kita. Štai išsivaikšto jie į namus, išsineš-dami tegul ir po patį mažiausią tavo jausmų kristelę. O pats lieki grimto kambaryje — išsekęs, pavargęs, vieni vienas su visais savo kasdieniniais rūpesčiais. Tada ir prisimeni aplodis-mentus. Daug jų ar mažai, bet jie tavo. Tavo džiaugsmas, mažytis — ir kartu toks brangus — atpildas.

Lauritėna sudomino netikėta jos balse. Nuoširdu buvo tai ar dirbtina, nesiėmė jis spręsti.

— Sakote, atpildas? — Pauliui staiga užėjo noras gin-čytis. — Sakytai, kad tik jo likučiai, putas. Tikrais džiaugs-mas gimsta kūrybos akimirkomis, kada atakliai, žingsnis po žingsnio, siekiame užsibrėžto tikslo. Štai jūs papjūtote, kad ruo-šiamas vaidmuo, iki šiol skambėjęs blankiai, praturtėjo dar vienu bruožu. Kaip sakoma, nugalėjote medžiagos pasiprieši-nimą. Tokį džiaugsmą aš iš tiesų suprantu.

— Cho-cho! Niekad nesutiksiu! — energingai krestelė-jo galvą Rūta. — Repeticijos? Juk tai pats juodžiausias dar-bas! Patikėk, Pauliau.

Atleidžiai šypsodamasis, jis spaudė peleninėje užgesusią cigarėtės nuorūką.

— Jeigu jūs ir teisus, tai tik iš dalies, — Norkutė vėl pra-bilo ramiai, tarsi pati su savim dalindamasi mintimis. — Pa-ruošiamasis darbas, žinoma, turi ir savo džiaugsmų, ir nusivylimų. O daugiausia — kasdienybės. Sakote, džiaugsmas kūry-bos akimirkomis? Bet kas gi tos akimirkos be žiūrovo? Kas? Pagaliau argi tik mus štai liečia? Jūs, architektai, projektuo-jate rūmus, gyvenamus namus. Jeigu jau kalbėsime apie džiaug-smą, apie atpildą, tai kas gi daugiau: negyvi brėžinių lapai, ar tie šviesūs, laimingi veidai, kuriuos matai, stebėdamas žmo-

nes, besikraustančius į naują namą.

— Laimingi veidai... Jie pačią pirmąją dieną ima ner-vintis dėl išsiklaidusio parketo, persimetusių durų. Ačiu už tokį džiaugsmą.

— Bet kas gi kaltas? — gūžtelėjo pečiais Norkutė.

— Tie, kurie stato. Jeigu architekto darbo neįvargizuo-tų chaltūra, visokie spekuliaciniai sandėriai! Betgi čia ir slypi mūsų profesijos kartėlis. Spektaklio statytojas yra kartu ir spektaklio architektas, tuo tarpu namo architektas — toli gra-žu nėra namo statytojas...

Paulius nutilo staiga, tarsi būtų prasitaręs daugiau, negu galima.

— Na mat, — kaltai šyptelėjo jis. — Daviau žodį už-miršti viską, kas bent truputį liečia kasdieninį darbą. Kaip matote, dabar pats laužau pažadą.

Ir tai buvo tiesa. Klaidžiodamas po smėlio kopas, ypač pirmosiomis atostogų dienomis, jis tiesiog mėgavosi ramumą ir vienvatę. Jis net išsigudrino atitrūkti nuo savo paties min-čių ir apie nieką pasaulyti negalvoti. Visiškai apie nieką. Tai buvo jo pirmosios tikros atostogos dar nuo studijų metų. Ir darbas, ir šeimos rūpesčiai, ir dešimtytės kitų įvairiausių rei-kaų, iki šiol lydėjusių jį nuo ryto iki nakties, turėjo likti kaž-kur anapus įlankos, skiriančios Kopų juostą nuo Uostamiesčio krantinės.

— Tuomet kalbėkime apie meilę, — nuleido šneką juo-kais Rūta. — Žinoma, jeigu ir ji neįtraukta į uždraustų minčių sąrašą? — Ji suokalbiskai mirtelėjo ir pakėlė prie lūpų stik-lą. — Arba, dar geriau, atsiskaitykime ir einam į kopas. Mud-vi čia tik vienai dienai. Ekskursantės. Paulau, tu neatsisakysi pabūti vadovu?

Eidami pamariu, jie gerokai nutolo nuo kaimelio. Iš de-šinės visą kelią lydėjo kopos.

— Kylam? — Paulius parodė ranką į artimiausią viršūnę. Karštymetis jau buvo praėjęs, bet kopos, kaip ir pirma, tebealsavo alpia kaitra. Tik pačiose keterose vos vos jautės vėjelis, dvelkęs iš jūros pusės.

Jie tarsi ištirpo smėlio platybėse. Tai lenktyniaudami, tai vėl susitvėrę rankomis, padėdami vienas kitam, kopė į pa-čias viršūnes, leidos ir daubas, traukė pašlaitėmis. Pusiaukelyje į tą kopą Paulius stabtelėjo ir ap sižvelgė. Rūta jau buvo gerokai nutolusi. Jos draugė tebesiplūkė apa-čioje.

— Padėkite, draugas Lauritėnai. Jėgų nebėra, — pašau-kė ji.

Paulius nusileido žemyn ir, ištiesęs ranką, tvirtai suėmė mažytę plaštaką. Ji su padėka nusisypsojo. Pirmą kartą. Skruostai jos buvo įraudę, garbanos neklusniai išsidraikčiusios.

Lauritėno žvilgsnis perbėgo jos liaunu liemeniu. Platin apykak-lės iškarpa, pasilenkus dar žemiau, nuogino krūtinės šešėlį. Jis nukreipė akis, bet tebegirdėjo jos dažną ir gilią alsavimą, jautė rankos šilumą ir savotišką srovę, vos suvokiamą, bet pa-stoviai srūvančią iš rankos į ranką.

— Pavargot? — ištarė jaulius ir pats nustebo: balsas pa-sirodė svetimas, prikimęs.

Ji nieko neatsakė, tik tvirtai spustelėjo ranką.

... Kada apsižiūrėjo, jog laikas grįžti atgal, buvo jau septinta valanda. Sutikrino laikrodžius. Paskutinis autobusas, jungiąs žvejų kaimelį su įlanka, turėjo išeiti po keturiasdešim-ties minučių.

— Nepavėluosim? — pirmoji susirūpino Rūta.

— Paskutinis autobusas retai kada išsina laiku, — nelė-tindamas žingsnio atsiliepė Lauritėnas.

Jo žvilgsnis pro pušaičių viršūnes atkakliai įsieškojo baž-nyčios bokšto. Ir kada pagaliau šmėkstelėjo smailumos adata, Paulius vėl pažiūrėjo į laikrodį. Per dešimt minučių nueiti li-kusį kelią — jokios vilties. Viskas dabar priklausė nuo to, kiek vėluos autobusas.

Autobusas — tuo jie įsitikino, atvykę į vietą — buvo iš-ėjęs tiksliai pagal grafiką.

Moterų nuotaika iš karto krito. Lauritėnas irgi jautėsi kaltas, kam taip toli vedė į kopas. Dabar beliko įieškoti atsi-tiktino sunkvežimio, ir tai kaip galima greičiau, nes keltas per įlanką naktimis neveikė. Paulius valandėlei atsiprašė ir nu-skubėjo teirautis mašinos. Žvejų uoste jam pavyko rasti sunk-vežinį, kuris pasikrovęs netrukus turėjo važiuoti ton pusėn.

Įsikurdinusių mašinos kėbule tarp žuvimis kvepiančių dėžių, moterys linksmai pamojavo tolstančiam žvejų kaimeliui. Pro šalį ėmė slinkti apkerpėjusios pušys, žemuoėmis ap-žėlusios miško salelės, kilometrų rodyklės. Asfaltas buvo ge-rokai išmuštas, kėbule šokčiojo ir bildėjo dėžės, kelevius ne-pakenčiamai kratė, o nuotolis trumpėjo vos pastebimai. Nuo pusiaukelės asfaltas pagerėjo, bet ir sutemos ėmė vis tirščiau gaubstyti melsvėjančius pušynus. Sumirgėjo vieniši pirmieji žiburėliai.

Įlanką jie pasiekė jau gerokai sutemus.

Buvo ramus, tylus vakaras. Virš įlankos tebesklandė vė-lyvos žuvėdros. Retkarčiais jos nusileisdavo prie pat vandens, taikydamos sugriebti žuvį. Kitame krante mirksėjo uostamies-čio žiburiai. Iš ten plaukė nuotolio apsilpnintas miesto gaus-mas, krūpčiojo katerių sirenos.

Keltas nesirodė.

— Nelinksmi mūsų reikalai, — gūžtelėjo Lauritėnas pe-čiais. Ko gero, teks laukti iki ryto. Bus daugiau.

MONTREAL

V. D. KLUBO ŽINIOS

Klubas, pagal konstituciją, turėtų vesti mirusiųjų narių knygą ir Klubu valdyba jau nutarusi tokią knygą, specialiai pritaikytą mirusiųjų atminimui įsigyti, kurioje būtų nuo klubo įsteigimo visi mirę surašyti ir kadangi tas apima jau ilgą metų laikotarpį ir norint pilnu tikslumu šį darbą atlikti, tai kviečiami visi klubiečiai ir apie tai žinantieji padėti, suteikiant vardus ir pavardes tų mirusiųjų, kiek kuris prisimena, išskyrus paskutiniųjų šešerių metų laikotarpį. Pranešti gali ma ir telefonu RA 7-5795 ar ba CR 9-9453.

Pašalpinės dr-jos susirinkimas įvykęs spalio 3 d. atsilaukusiu buvo gausus, įstojo naujais nariais Gabrys ir Moc kūnas, daugelis įsigijo šėrus ir atliko kitus reikalus.

Ligoniniai: Padvaiskis Petras, Padvasikienė Veron., Petrauskas Ign., Merkevičienė Ona, Keršys Ant., Žukauskas Petr., Masantukas Ignas, Matusevičius Jonas, Adomonis Henrik., Liukaitienė Ursulė, Verbyla Kazys, Karpavičius Jonas, Vėteris Jz. (senj.), Janušas Iz., Bagatavičius Zigmas, Jazinskas Stasys, Kalinauskas Juoz., Pakulis Jokūbas, Makusienė Jieva, Leknickienė Marija, Jakubka Petras, Girdauskienė Elzbeita, Žižiūnas Kazimieras.

Klubu Valdyba.

UŽMIRŠTAME SAVO MIRUSIUS?

AV Klebonas T. K. Pečkys

šeštadienį, Vėlinių dieną, nusi skundė, kad mirusiųjų paminėti atėjo mažai žmonių, — ar lietuviai pradeda užmiršti savo mirusius?

SKELBIAMA PASKAITA

Lapkričio 17 d., tuojau po pamaldų NMP Seselių namuose p. M. Jonynienė skaitys idomią paskaitą. Visas KLKM dr-jos nars ir plačiąją visuo menę kviečiame dalyvauti.

AUSROS VARTŲ PARAPIJOS CHORAS

yra užsiregistravęs dalyvauti ateinančiais metais Pasaulinėje parodoje, kuri įvyks New York'e. Ten jau susitarta dėl lietuvių dainos ir šokio šventės, kurioje dalyvaus Toronto, Hamiltono chorai ir šokėjų grupės. Montreale lietuviai taip pat pasiryžę dalyvauti. Dalyvauti yra užsirašę ir šokėjai ir AV choras. Bet kai šokėjai labai sėkmingai tvarkosi, choras trūksta dar dalyvių. O choras, vedamas A. Ambrozaičio, turi gerų sumanymų: paruošė dainų šventei dainų repertuarą, Montreale padarytų gražų koncertą ir paskui vyktų į N. Yorką. Kelionė choristams nieko nekaštuos. Bet reikia daugiau choristų. Todėl visi, kas turi balsą, kviečiami prisidėti prie choro.

● **Raudonojo Kryžiaus**, Montreale skyrius, kurio būstinė yra 2180 Dorchester West, prašo galinčius aukoti kraujo, nes kas mėnuo jo reikia apie 4 tūkstančių kvortų.

SENTIMENTALIZMO RAIDOS APŽVALGA...

Atkelta iš 4-to puslapio.

tarė ir ano meto žymiausiasieji vo kiečių kūrėjai, vadinamieji „audringieji genijai“ arba „Sturm und Drang“ su Herderiu, Goethe, Šileriu.

Pats Ruso, Ženevos laikrodi ninko sūnus, netvarkingai auklėtas ir iš pradžių gyvenęs be tvarkos. Kai pramoko skaityti, prasidėdavo su tėvu ligi ausros, romanus beskaitydami. Skaitymu jis dirgino savo jausmus ir vaizduotę, pakol, po ilgų gyvenimo klajonių, 1750 m. staiga įgyja garsų vardą. Tas garsas atėjo tada, kai Dižono akademijos buvo premi juoti Ruso „Svarstymai apie mokslus ir menus“, kur išrodė

nėjama, kad mokslas ir menas padidina papročius. Toliau — ir vėl jo garsas kyla, parašius „Svarstymus apie nelygybės atsiradimą tarp žmonių“, „Naujosios Eloizos“ romaną, „Emilį, arba auklėjimą“, „Visuomenės sutartį“ — demokratinės tvarkos principus.

Su visais savo chaotiškais ir ugningais jausmais, Ruso savo filosofijos smagalius nukreipė prieš „šviečiamąjo amžiaus“ kultūrą, įrodinėdamas, kad viskas išeina tobula iš Kūrėjo rankų ir sugenda tik žmogaus rankose. Jis teigė užsispyręs, jog mokslas ir menas tobulėja, o žmogus — blogėja.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS ANGLISKOS IR ITALISKOS MEDŽIAGOS
Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.
Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsm.
Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse.
Už indėlius mokame 8% dividendą.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per JANINĄ ADOMONIENĘ.
Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

Transliuojama kas antrą sekmadienį pradedant spalio 6 d.—10 v. vak. per CFMB stotį—Banga 1410 kk.
Programos vedėjas — L. Stankevičius.
Tel.: 669-8834.

WELLAND, Ont.

VASARIO 16 D. 1964 M. MINĖJIMAS

Kad sekmingiau ir išpildinčiau būtų minima L. Nepriklausomybės paskelbimo diena, Apylinkės v-ba ruošiasi tam iš anksto.

Minėjimas įvyks 1964 m. vasario 8 d., Wellande, 162 Hagar str. Po oficialaus minėjimo, numatoma graži ir įdomi

meninė programa. Smulkesnė informacija bus skelbiama vėliau.

Dienos programa bus baigia ma blynų baliumi, nes be įvairių gėrybių, bufetas bus turtingas ir užgavėnių skanėniais.

B. S.

ST. CATHARINES, ONTARIO

LAPRIČIO MĖN. 23 DIENĄ

St. Catharines mieste, Kana dos Legijono salėje, 111 Church St. įvyks iškilmingas 45 m. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas.

Kalbės Lietuvos Konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzinai. Po

to koncertas, kurį išpildys Toronto „Varpo“ choras ir Hamiltono tautinių šokių grupė Gyvataras. Šokiama groso euro pietiškas orkestras. Tikimasi daug svečių iš Kanados ir Amerikos.

Ramovėnas.

Richardsono pramintu keliu žygiuodamas, kaip jau pradžioje šios apžvalgos minėta, Ruso parašė „Naujosios Eloizos“ (Julie ou la Nouvelle Heloise) romaną. Siužetas — paprastas, nekomplikuotas, kompozicija — nestipri, bet už tai — tame romane sudėta protas tuojanti ir idealizuojanti dvasia.

Šiaip jau — Ruso ypatingai puikiai mokėjo piešti gamtą, o su gamtos reiškiniiais — supinti savo jausmus.

Ruso įtaka gyvenimui ir literatūrai — pasidarė gal didesnė už Voltero.

Nuo Ruso žmonės pamilo gamtą, ėmė kopti į kalnus, keisti drabužių formą. Gamtos grožyje ir didybėje — buvo išveglėtas Dievo kūrybos atspindys.

Ruso idėjos perbėgo per visą Europą, bet gamtos, jausmo ir laisvės kultas ypač gaivalin gai reikėsi Vokietijoje. Kai kurie gamtos garbintojai pradėjo nebekirpti plaukų, nebeskusti barzdų, nebesėgti marškinėlių apikaklių, etc.

Tokie „gamtos apaštalai“, su banguojančiais plaukais ir nuogomis krūtinėmis, ėjo per visą kraštą. Net puošimosi ir gyvenimo būdas turėjo pakisti. Buvo atmeta pudra, perukai, gorsetai, viskas suprastinta. Gydytojai ėmė įspėjinti apie madų pavojingumą sveikatai. Imta intensyviai sportuoti. Čiuožykla, jodinėjimas, maudymasis — net poezijoj pradėta apdainuoti.

Goetės jaunystės romane „Jaunojo Verterio kančios“ daug sentimentalizmo žymių. Šilero samprata naivusis ir sentimentalusis kūrėjas yra du skirtingi tipai — naivusis siekia ir randąs save žemiškoje realybėje, tuo tarpu sentimentusis — jėškąs savo tikslų idealuose ir transcendencijoje. Didelę dalį šios teorijos vėliau

pasiėmė romantizmas.

Nemaža dalis sentimentalizmo laikotarpio knygų — buvo realiatyvos vertės, nors plačiose skaitytojų masėse jos buvo gana populiaros.

Lietuvių literatūroje senti mentalizmo žymių randame Šatrijos Raganos, A. Vieno žindžio, P. Vaičiūčio ir kai kurių aušrininkų raštuose. Naujesnėje lietuvių literatūroje sentimentalizmo užtinkame K. Inčūros, K. Zupkos, N. Mazalai tės, St. Būdavo ir kt. kūryboje.

Naudotasi: J. Ambrazėvičiaus, J. Griniaus ir A. Vaičiū laičio Visuotinė literatūros istorija ir Liet. Enciklopedijos XXVII tomu.

Pastaba: Šis straipsnis — tai studijų Pedagoginiam Lituanistikos Institute vienas iš rašomųjų darbų literatūros III se mestre.

Pr. Alšėnas.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

MARGUTIS. 1963 metų spalio mėnesio. Turinys labai įdomus Jurgio Blekaičio straipsnis apie nepriklausomos Lietuvos dramos teatrą — „Žvilgsnis iš atokiau“, idomią iliustruotą retomis foto - nuotraukomis. V. Meškauskos komentaras - aktualijos „trečiojo fronto“ tema ir kt.

MOTERIS, rugsėjo — spalio mėnesio. Turinys įdomus straipsniai: L. Imbrasienės, G. Krivickienės ir kt.

AIDAI 1963 m. Nr. 8 turi daug svarbių straipsnių.

„BALTARUSIJOS KELIAIS“

Lietuvos parceliuotojai taip vadina Lietuvos dalis, Maskvos atplėtas nuo Lietuvos ir priskirtas Gudijai: Gardiną, Lydą, Nasvyžius, Naugarduką ir kt. Esą tas „Baltarusijos“ vietas apžiūrėjusi Lietuvos tautosakininkų ir kraštotyrininkų ekskursija. Tai gi — jie lankė Lietuvą!

SIUNTINIAI LIETUVON

per

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blw. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems

garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS geriausias angliskas vilnones medžiagas vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelių.

Ateikite ir išitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIMAME UŽSAKYMUS vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.

CH. KAUFMANAS

Buv. Lietuvos pilietis — Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas, kalbąs laisvai lietuviškai.

LASALLE AUTO SPECIALIST REG

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas

7717 GEORGE LASALLE, QUE.

(Priešais „N. L.“ Redakcijos)

Tel.: garažo 366-0500

namų 366-4203

The Telegram, Toronto

Indėnų šokių tiksli demonstracija buvo parodyta vadovaujant John Yesno 12,000 asmenų, kurie aplankė Pioneer Village prie Blac Creek Conservation Area 7-to metinio pionierių festivalio proga. Gražus oras ir nuostabios Kanados rudenio spalvos labai tiko prie indėnų šokių, prie jų ginklų šūvių, prie skotų šokių, lydimų senų papročių ir parncūzų liaudies dainų.

Kanados indėnai proporcingai greičiau dauginasi negu kitos tautinės grupės. 1961 m. jų priskaičiuota 185,000 palyginus su 118,316 1941 metais. Indėnai yra susigrupavę 562 vienetuose 2,217 rezervatuose viso 5,900,000 akierių plote. Žymus pagerėjimas matomas, kada jie užpildo vietas ne indėnams skirtose mokyklose. Apie 2,000 indėnų vaikų pasiekia ir 9 ir 12 laipsnio mokslo aukštesnėse mokyklose ir siekia net ir universiteto laipsnių.

Įvairūs DRAUDIMAI Vacys Žižys

Istaigos VI 2-1427.
Namų 366 - 9094

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.

SIUVU, PARDUODU.

Taisau ir Remodelioju.

6396 Bannantyne, Verdun.

Tel.: dienomis AV 8-2352.

PO 6 val. PO 7-6183.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que.

Tel. RAYmond 7-3120.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117 — 6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd.

LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

SPORTAS LIETUVOJE

Keli NL skaitytojai nusiskundė, kad seniai rašiau apie pa-
vergtos Lietuvos sportinį gy-
venimą, atžymėdamas jį tik
trumpom žinutėmis. Deja, iš
anksto turu pranešti, kad jų
pageidavimus negalėsiu išpil-
dyti, nes spalio — lapkričio
mėnesių laikotarpis yra labai
„sausas“ (kaip ir išeivijoj)
sportinėm varžybom. O jeigu
ir pasitaikė kokios nors rungtys,
nės, jos buvo vykdomos dau-
giausia bolševikinės propagan-
dos, o ne sporto kultūros tiks-
lais, (kaip pav. spalio revoliu-
cijos proga varžybos) arba
stipria, rusiška, „mišraine“. Pa-
vyzdžių toli įsiekoti nereikia.
Štai, Taline, įvyko sunkumų
kilnojimo rungtynės, dalyvau-
jant Pabaltijo ir rytinės Vokie-
tijos atstovams. Ir ką pamatė-
m Lietuvos rinktinėje? Lietu-
vos kolonistus: J. Voronko-
vą, Funtovą, Mkrumianą, ku-
riuos stebuklingai papildė Sta-
šaitis ir Raudonius.

Arba plaukymo varžybos
Vilniuje tarp Austrijos darbi-
ninkų sporto klubo (esancio
komunistinėje itakoj) ir žalgi-
rio, kur šalia Ulozaitės, Tubio
ir Urbono, randame Gavrilovą,
Dyminą. Nesinori rusiš-
kom priemonėm atžymėti spo-
rtinių įvykių, tad ir paliesda-
vau Lietuvos sportinį gyvenimą
tik trumpaisakiniais, trum-
pom žinutėmis.

Pabaigai, mažai, bet įdomi ži-
nutė sporto veteranams: žino-
mas sportininkas (lengvaatle-
tas ir krepšininkas) St. Šačkus,
daug iškentėjęs Sibiro tremty-
je ir dabar sugrįžęs į Lietuvą,
atrodo, tapo reabilituotas, su-
teikiant jam nusipelnusio tren-
erio vardą. Toks pripažinimas
yra gaunamas iš „LTSR
Sporto draugijų ir organizaci-
jų sąjungos respublikinės ta-
rybos prezidento“ aišku, kad
su komunistinės partijos „pa-
laiminimu“.

TRUMPAI IS LIETUVOS

— Vilniškis „Sportas“ pra-
dėjo spausdinti A. Bertasio-
us ir V. Zeliuko straipsnius apie N.
Lietuvos laikų sportininką V.
Ražaitį, paliečiant taip pat Lie-
tuvos dalyvavimą 1928 Amster-
terdamo Olimpiadoje. Nėra
reikalo aiškinti, kad tie V. Ra-
žaičio prisiminimai yra parody-
mas N. Lietuvos sporto tik iš

pačios blogosios pusės. Tačiau
mes Vilniaus Sporto redakci-
ją dar kartą klausiamo: mažy-
tė Lietuva dalyvavo ir olimpi-
adose ir tarptautinėse varžy-
bose. O kur buvo „išlaisvinto-
jas“ — S. S-ga iki 1947-48
metų? Kaip vilniškis sportas
paaiškina jų visišką nedalyva-
vimą? Silpnom pasekmėm, pi-
nigų stoka, ar geležinė Stali-
no ranka? Lauksim!

— Europos bokso taurės
baigminis susitikimas tarp S.
S-gos ir Bulgarijos — rytinės
Vokietijos laimėjo, numato-
mas Kaune 1964 m. sausio —
vasario mėn. Be abejo, kad jis
įvyks Lietuvos pinigais pasta-
tytoje krepšinio halėje.

— Į Jugoslavijos tarptauti-
nes stalo teniso rungtynes
vyksta L. Balaišytė, šalia Rud-
novos, Brodskio, Grinbergo ir
Amelino. Iš Tito tėvynės ji
greičiausiai dar nevyks į Šve-
diją.

Krasnodare įvyko darbo re-
zervų sporto draugijos leng-
vosios atletikos pirmenybės.
Karoblienė laimėjo pirmą vie-
tą 800 m bėgime per 2 min.
09,4 sek.

— Kauno krepšinio pirmė-
nybėse dalyvauja aštuonerios
vyrų ir moterų komandos.
Moterų grupėje einama be
staigmenų, tuo tarpu pas vyrus,
Maistas (čia žaidžia Lauritėnas,
Gentvainis, Junčys) pralaimėjo
pieno kombinato penktukui 55:61.

SS-gos rugbby pirmenybė-
se, geriausių teisėjų pripažin-
tas kaunietis G. Petrasukas.

IS VISUR

— „Windsoro bulldogs“ le-
do rutulio komandos išvyko
draugiškoms rungtynėms į S-
S-gą, Čekoslovakiją ir rytinę
Vokietiją. Pirmos rungtynės
lapkričio 15 d. įvyksta Mask-
voje prieš vietos Dinamo. Po
to, kanadiečiai žais su S. S-gos
A ir B rinktinėmis.

— Bokso rungtynės tarp S.
Listono ir C. Clay numatomos
ateinančiais metais Los Ange-
les.

— Geriausių mėgėjų lauko
tenise pripažintas meksikietis
Osuna ir moterų grupėje aus-
ralietė Smith.

— Suomijos ledo rutulinin-
kai du kartus nugalėjo Lenkiją
6:3 ir 3:1.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSET

& SEGUIN

Barristers, Solicitors,

Notary Public.

35 Heyden Street

(netoli Bloor ir Yonge)

Toronto 5, Ont.

Tel. Office WA 4-9501

Res. BE 3-0978

TAUPLYK IR SKOLINKIS TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%.

Už asmenines paskolas ima tik 7½%.

Už paskolas ir — morgičius — 6½%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje,

bet nedaugiau \$2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis,

gyvenantis Kanadoje.

Kasos valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną,

išskyrus sekmadienius;

šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val.,

o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.

tik tai pirmadieniais ir penktadieniais.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

Leidžia ir redaguoja: J. Lazauskas.

Eina dešimtį metų.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

— Tarpvalstybinių futbolo
rungtynių pasekmės Prancūzi-
ja — Bulgarija 3:1, Vengrija
— Austrija 2:1, Švedija —
Vengrija 2:2. V. Vokietijos
„bundeslygoj“ ir toliau pir-
mauja FC Koeln, prieš SV
Hamburga. Tuo tarpu pietinė
pirmenybių lygoj — FC Bay-
ern Miunchen prieš Kasseli.
Augsburgo lietuviams pažista-
ma Schwaben vienuolikė yra
šeštoje vietoje, o BC — ketu-
rioliktoj.

— Kanados amerikoniško
futbolo pirmenybėse, daugiau
siai žiūrovų sutraukė Vancou-
verio klubas. Šiuo metu, prasi-
dėjo pusiaubaigminiai susitiki-
mai, kurių vakarinėje dalyje fa-
voritais yra laikomi Vancou-
veris ir Calgary ir rytinėj —
Hamiltonas ir Ottawa. Baig-
minis susitikimas įvyks lapkri-
čio 30 d.

LIETUVOS GOLGOTOS...

Atkelta iš 3-čio psl.

kotarpis, kuomet lietuviams bu-
vo nepriimtina viskas, kas iš
plaukė iš komunizmo ir jo ne-
šėjų, jau praėjęs. Jis pasibaigė
maždaug su Stalino epocha.
Šalia partizanų, labai svarbus
veiksnyas lietuvių pasipriešini-
me komunistinimui buvo baž-
nyčia, bet jos įtaka krašte pa-
laipsniui mažėja, o pastaruoju
metu kunigų tarpe jaučiamos
koegzistencijos su režimu ten-
dencijos. Gyventojai su kai ku-
riais socialiniais režimo aspek-
tais visiškai apsisprato ir dabar
skaityto ne tik priimtinais, bet ir
būtiniais. Tai būtų tokie daly-
kai kaip nemokamas gydymas ar
lengvai prieinamas mokslas.
Kiti socialinės sistemos elemen-
tai, kaip

kolūkinė santvarka,

dar žmonių sąmonėje beveik
visai nepripigo ir nežinia, kaip
greit prigys.

KOKIA BUS TOLIMESNĖ MŪSŲ TAUTOS GYVENIMO RAIDA?

Nėra abejonės, kad mūsų
žmonės ir toliau dės pastangas
kiek galima daugiau atsikratyti
T. Maskvos priklausomybės.
Čia ryškėja ir kai kurios gairės.
Viena, šiuo metu rusų procen-
tas Lietuvos Komunistų parti-
joje yra dar gerokai didesnis
kaip rusų gyventojų procentas
Lietuvoje. Kai kuriose vietovė-
se, kaip Vilniuje ar Klaipėdoje
miestų partinėse organizacijose,
rusų yra net viršus. Gi

partija, kaip žinia, yra
krašto šeimininkas.

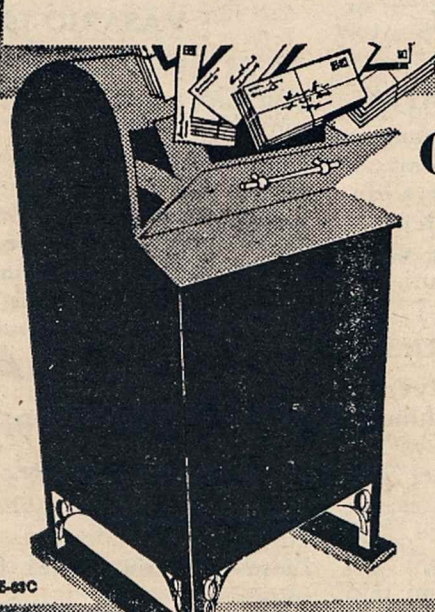
Reiškia, juo didesnis rusų nuo-
šimtis Lietuvos Komunistų Par-
tijoje, tuo daugiau jie lemia
krašto reikalų tvarkymą. Tebū-
nie tai mažesnis svarbos klau-
simai — svarbesnius vis vien
dar sprendžia Maskva, — bet
ir kitų klausimų vienoks ar ki-
toks sprendimas gali turėti di-
delę reikšmę ateičiai. Tuo bū-
du yra aiškiai pastebimas lietu-
vių interesas mažinti rusų įta-
ką Lietuvos Komunistų parti-
joje. Tai siekiama iš vienos pu-
sės varžant rusų priėmimą, iš
kitos pusės skatinant lietuvių
stojimą į partiją.

Antras dalykas, tai pastan-
gos laikyti pramonės augimą
tokiais rėmuose,

kad kraštas pats galėtų
patenkinti didėjančią darbo
jėgos paklausą.

Drauge aiškiai pastebima ten-
dencija siekti pramonės autar-
kiškumo. Atvira opozicija
prieš Maskvos sudaromus pra-
moninio planus šiuo metu dar
tikriausia būtų bergždžia,
bet kai kurie pavojingesni Ma-
skvos apsisėiminiai buvo sėk-
mingai apeiti ar numarinėti.
Ypatingai vengiama didžiulių
unkiosios pramonės įmonių,

KALĖDOMS SIŪSKITE ANKSČIAUSIA

Gruodžio 17-paskutinė vietiniam pristatymui data

SUDBURY, ONTARIO

LIETUVIŲ BENDRUOMĖ NĖS VALDYBA

lapkričio mėn. 16 d., šeštadi-
nį lenkų salėje — Froot Rd.
ruošia kariuomenės šventės mi-
nėjimą.

Programoje: trumpa paskai-
ta, meninė dalis, šokiai. Gros-
geras orkestras, veiks turtin-
gas bufetas. Pradžią 7 val. v.
Atskiri kvietimai niekam ne-
bus siunčijami.

Visus tautiečius kviečiame
kuo skaitlingiausiai dalyvauti,
pasikviesti draugų ir pažista-
mų.

L. B. Valdyba.

LIETUVAITĖS SU KANK

LĖMIS TELEVIZIOJE

J. Lukšytė, I. Glizickaitė, I.

Skvereckaitė ir A. Skvereckai-
tė CKSO-TV-„Panorama“ pro-
gramoje kanklėmis skambino
„Lietuva brangi“, o progra-
mos organizatorių Council of
Friedship atstovė papasako-
jo lietuviškų kanklių istoriją,
pradedant Lietuvos senove,
vaidydomis ir baigiant lietuvių
kalbos senumą, kildinant iš
sanskrito ir jos grožiu. Kank-
lėmis skambinti, per eilę metų,
jaunimą moko Petras Seme-
žys.

● Antanas Bruškys Vindsoro
L. B. Valdybos suruoštoje lo-
terijoje laimėjo antrą prizą —
patefoną.

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

MIRĖ TAUTIETIS MYKOLAS KENGGRYS

Negailestingoji mirtis vėl ap-
silankė mūsų mažoje kolonijoje
je ir pasiėmė auką lapkričio 1
d. Princess Margaret ligoninė
je Toronto, po ilgos ir sunkios
ligos mirė Mykolas Kengrys,

sulaukęs 65 metų amžiaus, o
paskutinius keliolika metų gy-
venęs mūsų mieste. Velionis
yra kilimo nuo Papilės mieste-
lio, Šiaulių aps., kur nepriklaus-
mos Lietuvos laikais ilgą lai-
ką buvo geležinkelio stoties
viršininku ir pasižymėjo nepa-
prastu veiklumu, nes tuo pa-
čiu laiku priklausė šaulių, tau-
tinių ir savanorių - kūrėjų
organizacijoms. Nepriklausos
mybės karoje jis dalyvavo
kaitynėse su bermontininkais
prie Radviliškio ir kovojo su
lenkais prie Širvintų - Giedrai-
čių. Velionis veiklą nepr. Lie-
tuvos vyriausybę įvertino įvai-
riais pasižymėjimo ženklais.
Mūsų mažoje kolonijoje a. a.
Mykolas Kengrys buvo vi-
siems žinomas kaip labai dar-
bštus, kuklus ir ypatingai ma-
lonaus būdo žmogus, dėl ko
mūsų tautiečiai skaitlingai da-
lyvavo jo laidotuvėse, daugy-
be gėlių ir užsakytais mišio
mis. A. a. Mykolui Kongriui
tebūnie lengva Kanados žemė
lė, o ta pačia proga nuošir

džiausia užuojauta velionies ar-
timiesiems, ypatingai velionies
našlei Antaninai Kengrienei ir
dukrai Danutei Vainutienei su
šeima.

KITOS NAUJIENOS

— Spalio mėn. pabaigoje
mūsų mieste pas E. Chinienę
ir J. E. Skardžius lankėsi kle-
velandiskiai Kazys ir Valė Ba-
rauskai su šeima. Svečiai buvo
atvykę atsisveikinti su savo gi-
minėmis prieš išvykdam iš
nėn kelionėn į Los Angeles,
Kalifornijoje, kur jie mano pa-
stoviai įsikurti.

— Sėkmingas mūsų miesto
rangovas tautietis Viktoras
Staskūnas vėl laimėjo varžy-
bas prieš visą eilę stambių sta-
tybos bendrovių ir tuojuo pra-
dės statyti prie mergaičių gim-
nazijos vienuolyną už 277,000
dolerių.

— Nuo 1965 metų sausio
mėn. 1 d. prie mūsų Sault Ste
Marie, Ont. miesto prisijungia
Tarentorus ir Korah priemies-
čiai, o tai įvykus mūsų „did-
miestis“ turės 70,000 gyvento-
jų ir bus savo didumu 20-tasis
miestas visoje Kanadoje.

Korespondentas.

MENOTYROS MOKSLŲ KANDIDATAS

Vakaruose mirusio rašytojo
Jurgio Savickio sūnus, Augusti-
nas, pastaraisiais metais laiko
nas Lietuvoje kuriančių daili-
ninkų varovų ir esąs bolševiki-
nio režimo draugu, spalio 18
d. Mokslių akademijoje Vilni-
je viešai apgynė disertaciją me-
notyros kandidato laipsniui
įgyti. Disertacijos tema: „Pei-
sažas lietuvių tapyboje“. E.

J. Valauskienė, 2505 W. 58
St. Chicago 29, U. S. A. Malo
nu, kad pirmosios kregždės
jau pasirodė: iš Hamiltono J.
G. Telyčėnai ir iš Toronto J.
Budrys, pasiuntę po \$10. Lau-
kiame ir kitų, tardami iš anks-
to vilnietišką ačiū.

J. Cicėnas,

K. K. Valdybos Sekretorius.

TAUTOSAKININKŲ PASITARIMAS

Spalio 10 — 11 dd. Vilni-
je įvyko Pabaltijo tautosakinin-
kų pasitarimas. Buvo svarstyta
kaip parengti Pabaltijo tauto-
sakos sistemavimo instrukciją,
kuria naudotųsi visos Sov. S-
gos tautosakos mokslo istai-
gos. Be pabaltiečių tautosaki-
ninkų, pasitarime neįsivengia
mai dalyvavo ir filologai, tau-
tosakininkai iš Leningrado,
Maskvos, Minsko ir kitų vietų.
Vilniečius tautosakininkus ats-
tovavo V. Barauskienė ir S.
Puteikienė. E.

● Daukantui Simanui atminti,
170-toms gimimo sukaktu-
vėms paminėti, Vilniuje lietu-
vių kalbos ir literatūros institu-
te atidaryta paroda.

● Prancūzų pianistė Monika
de la Brucholre koncertavo
Vilniuje Filharmonijos salėje.

Pranešimai

DĖMESIO K. L. B. KRAŠTO TARYBOS

suvažiavimo atstovams. Spalio
12—14 d. St. Catharines sesi-
jos metu darytos nuotraukos,
kas jų nori turėti, prašomi siųs-
ti užsakymus: K. Bogušis, 55
Queenston St., St. Catharines,
Ont.

Siunčiant užsakymus, įdėki-
te į laišką už 20 centų pašto
ženklų ir Tamstoms bus pasiū-
sta nuotrauka. J. Š.

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS

Čikagos skyr. Šalpos fondas
Šv. Kalėdų proga, yra numa-
tęs pasiųsti keturiems vilnie-
čiams dovanų. Čikagos skyr.
kreipėsi į Kanados Krašto val-
dybą, prašydamas paramos jų
kilniam darbe. Šiuo ir kviečia
me visus Kanados vilniečius,
nor sir mažai auka prisidėti
prie Čikagos skyr. pastangų,
siunčiant pinigų šiuo antrąsu:

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS DIDYSIS PAGRINDINIS METINIS PARENGIMAS —

DIDELIS KONCERTAS IR DIDELIS BALIUS

Parapijos salėje, 1465 Rue de Seve, įvyks šį šeštadienį,
lapkričio 16 dieną, 7 valandą vakaro.

Programoje:
Čikagos Lietuvių Operos solistas

JONAS VAZNELIS

išpildys koncertinę dalį, kurios metu jis dainuos dainas
ir operų arijas.

Akompanuoja Miss M. CLUTTERBUCK.

Be to, programoje bus: šokiai, vaišės, loterija ir staigmenos.
Įėjimas \$ 2.50. Studentams \$ 1.00.

VISI MONTREALIO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI
MALONIAI Kviečiami ATsilankyti.

MONTREAL

KLUBO NOMINACIJŲ SUSIRINKIMAS

DLK Vytauto Klubas šeri-
ninkų susirinkimas įvyks šį sek-
madienį, 2 val. p. pietų, per
kurį bus išstatomi kandidatai
1964 metų klubo vadovybei,
todėl primename, kad kuo
skaitlingiausiai šerinininkai daly-
vautų ir pasidarytų sveikiausią
išvadą dėl būsimos vadovy-
bės, kuriai priklausys svarbi
užduotis — nauja klubo sta-
tyba.

Klubo Valdyba.

JAUNIMO SAVAITGALIS

Įvyks š. m. lapkričio mėn. 22-
24 dienomis. Šis savaitgalis
yra ruošiamas visų Montrealio
jaunimo organizacijų. Progra-
moje numatyta: penktadienį
8 val. vakaro dialogas šių die-
nų jaunimo problemomis NM
P seserų patalpose; šeštadienį
1 val. krepšinio rungtynės
prieš Toronto „Vytį“; 7.30
koncertas ir šokiai Sv. Kazi-
miero salėje. Koncerto progra-
ma išpildys jaunosios Mont-
realio meninės jėgos, o šo-
kiams gros garsusis Stan Ban-
kley šokių orkestras; sekmadienį
11 val. šv. mišios AV
parap. bažnyčioje, 5 val. disku-
sinė paskaita, pasilinksmini-
mas ir jaunimo savaitgalio už-
darymas AV salėje.

Smulkesnė programa bus
paskelbta sekančiam NL nu-
meryje.

Rengėja

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Bazaras pasisekė labai ge-
rai. Gryno pelno gauta 5,064.
37 dol. Pirmą premiją laimė-
jo p. Baltus, antrą Z. Balnius,
p. Grigelienės dovaną p. Ma-
kauskas.

Lankymas parapijiečių:
lapkr. 13 d. Des Eri, St. Ger-
main, Alv. Adams, lapkr. 14
d. Bourbonniere, Rosemount
Blv., lapkr. 15 d. Orleans, Cha-
rlemagne, Jean d'Arc, lapkr.
16 d. Ville St. Leonard, lapkr.
18 d. Rosemount 1 ir 2 Ave.
ir lapkr. 19 d. 3 ir 4 Ave.

Jurgutis Stasys, 63, laidoja
mas trečiadienį 9 val. ryto.

PRAEJUSIOJI MONTREA- LIO LIETUVIŠKOJI RA- DIO VALANDĖLĖ

buvo jau daug geriau praves-
ta. Pakalbėjo AV Kleb. T. K.
Pečkys ir Dr. H. Nagys pa-
sakė kondensuotą žodį kultū-
rine tema. Tas valandėlė išryš-
kino kaip lietuvišką. Gaila,
kad po rimtos Nagio kalbos
muzika nesisiderind. Bet pažan-
ga jau padaryta. Sveikiname.

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun
Pirmadienį ir
ketvirtadienį 2-4; 7-9 p. m.

antradienį ir
penktadienį 2-4 p. m.

trečiadienį 7-9 p. m.

šeštadienį 11-1 p. m.

PO 7.3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

MONTREALIO LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDIS

paskyrė savo organizacijos na-
rį Juozą Lukoševičių atstovau-
ti Tautos Fondo Atstovybėje.
Sveikiname.

TF A-bės Montrelio sk. v-ba.
**AKADEMINIO SAMBŪRIO
ŽINIAI**

Lapkričio 15 d. (Penktadie-
nį) 8 val. vak. Dr. J. Mališkos
bute, 353—88th Avenue, Cho-
medey, įvyksta visuotinis
Montrealio Lietuvių Akade-
mio Sambūrio susirinkimas.

Numatoma parodyti filmą:
„Keturi Didžiosios Religi-
jos“ (Hinduizmas, Budizmas,
Islamas ir Krikščionybė) po
ko seks diskusijos.

Visi kviečiami dalyvauti.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Lapkričio mėnuo, visa gam-
ta apmiršta, gyvybė tarsi visai
pasišalina. Lapkričio mėnuo
skiriamas prisiminti atsiskyrus-
ius su šiuo pasauliu. Ir mums
patiems labai nesunku šiuo me-
tu pagalvoti apie savo gyven-
imo vakarą, savo gyvenimo rudenį
ir gyvenimo siūlo nutrūkimą.

Naujas Aušros Vartų para-
pijos vikaras, kun. Juozas
Vaišnys, S. J. iš Čikagos į Ka-
nadą atvyks ateinančią savaitę,
kurį laiką dar gyvens St.
Jerome, Que. jėzuitų namuose,
gilindamas prancūzų kalbos
žinias. Maždaug po mėne-
sio perims kun. L. Zarembos
pareigas parapijoje.

Parengimas bus lapkričio
16 dieną, šeštadienį, 7 val. va-
karo, parapijos salėje. Svar-
biausioji parengimo dalis —
koncertas, bus pradėta punk-
tualiai. Po koncertinės dalies
seks vaišės, šokiai loterija.

Įėjimas: suaugusiems \$ 2,
50, studentams \$ 1.
Labai dėkojame asmenims,
pristačiusiems fantų loterijai.
Taip pat didelė padėka toms
ponioms, kurios jau pažadėjo
parengimui pyragų, tortų ir ki-
tų dalykų. Pagamintus daly-
kus prašome pristatyti į para-
pijos kleboniją šeštadienio

DR. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemount Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

NOTARAS
J. BERNOTAS
B. A., B. C. L.
Sun Life Building
Suite 2079
Tel.: UN 6-4364

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LI., D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 902 ir 903
Tel.: 861-8478 ir
861-8479

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064
Resid.: 40 Laffleur
LaSalle. DO 6 1570

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO

20-ties metų minėjimas įvyksta sekmadienį, lapkričio
17 d., 6 valandą vakaro Aušros Vartų parapijos salėje.
Visi tautiečiai, kuriems rūpi mūsų Vyriausios Lietuvos
laisvinimo organizacijos dabartiniai įvykiai Lietuvoje,
maloniai kviečiami atsilankyti.

**NAUJAUSIŲ ŽINIŲ APIE DABARTINĮ GYVENIMĄ
LIETUVOJE PAPASAKOS TIK KĄ PASITRAUKĘ
IŠ RUSŲ LAIVO,**

Alb. Vebrys ir J. Vaitkevičius

KURIE ATVYKSTA Į MONTREALĮ.

Jie ne tiktai papasakos apie gyvenimą pavergtoje Lie-
tuvoje, bet ir atsakinės į jiems duodamus klausimus.

Trumpą pranešimą apie VLIKą padarys
NL red. Jonas Kardelis.

Tautos Fondo Atstovybės
Montrealio skyriaus valdyba.

NIAGAROS PUSIASALIS

Pasiryžusi tauta negali
būt nugalėta!
**NEPAPRASTAS 45 METŲ LIETUVOS KARIUOMENĖS
MINĖJIMAS IR DIDŽIULIS TORONTO**

„Varpo“ choro koncertas

DALYVAUJANT HAMILTONO TAUTINIŲ ŠOKIŲ
GRUPEI „GYVATARAS“

Šventės žodį tars anglų kalboje Lietuvos Konsulas Kanadai
DR. J. ŽMUIDZINAS.

Minėjimas ir koncertas įvyks
1963 m. lapkričio 23 dieną, šeštadienį, 6 val. 30 min. vak.
Kanados Legiono, miesto reprezentacinėje salėje.
111 CHURCH STREET, ST. CATHARINES, ONT.

Pasilinksminimo dalyje bus laimės šulinys
ir daugelis kitų įvairumų.
Niagaros Pusiasalio Ramovėnai.

(parengimo dienos) rytą, ar-
ba penktadienio vakare.

Tretininkų susirinkimas šau-
kiamas, ateinančių sekmadienį,
lapkričio 17 d. po 11 val. mi-
šių.

Bažnyčios Fondui aukojo
po \$ 10: A. Augaitis, L. Gu-
reckas, A. Snapkauskas, T.
Šaltenis.

Praėjusio sekmadienio rink-
liavoje suaukota \$ 222.50.

PARDUODAMI DUPEKSAI

Po 5½ kambarių, užbaigtais
rūsiais. Kaina \$ 27,500.

Po \$ 1,000 grįžta iš provinci-
nės valdžios metų gale.

91 ir 95 — 69 Avenue,
LaSalle, P. Q.

Teirautis 691—9441 nuo 9 v.
ryto iki 8 val. vak.

I.G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. 631-0882.

TAUPLYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827
Santapos apdraustos vienam milijonui dolerių. * Mirties ir
invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santapos
iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama
4%, už šėrus — 4,25%. * Už asmenines paskolas imama
7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigus pasko-
lų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais.
Bankas veikia: 1465 De Seve: sekmadieniais nuo 10.30 iki 1
val.; darbo dienomis nuo 12 iki 3 val. išskyrus pirmadienius
ir šeštadienius.
Vakara: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v.
3907 Rosemount Blvd.: trečiadieniais ir penktadieniais
nuo 7 iki 9 val. vakare.

Kalėdojimas: T. Klebonas
lankys La Salle, antrad. Broa-
dway; trečiad. Broadway ir
10 Ave. Kun. Zaremba steng-
sis aplankyti dar neaplan-
kytus anksčiau skelbtose vietovė-
se.

K. L. K. MOTERŲ DR-JOS
numatyta p. M. Jonynienės
paskaita, kuri turėjo įvykti lap-
kričio 17 d., yra atidėta į gru-
džio 8 dieną, t. y. K. L. K.
Moterų dr-jos Montrealio sky-
riaus metinę šventę.

ŠEŠTADIENINIŲ MOKYKLŲ

seno ir naujo Tėvų komiteto
susirinkimas įvyks Aušros Var-
tų parapijos patalpose, lapkri-
čio mėn. 17 d. tuoj pat po pa-
maldų.

Tėvų Komitetas.

ALLIANCE REALTIES INC.

Montreal Real Estate Board
Nariai.

D. Baltrukonis RE 7-0844
P. Rudinskas HU 1-2957
J. Skučas RA 2-6152
Sklypai, residenciniai namai,
apartmentai, investacijos,
mrogyčių parūpinimas.

TORONTO

AUŠROS ŽINIOS

Praėjusios savaitės rungty-
nių rezultatai. B-C lygoje jau
niai pralaimėjo latvių H. 41x
67.

Kanados Pabaltiečių krep-
šinio ir tinklinio pirmenybės
įvyks lapkričio 22 ir 24 d. d.
Finalai bus lapkričio 24 d. St.
Michaels salėje.

Aušros parengimas bus pas-
kutinį šeštadienį prieš Adven-
tą, lapkričio 30 d. Šokiams
gros Benny Ferri orkestras.
Klubui priklausančio jaunimo
tėveliai, rėmėjai ir visa lietuviš-
koji visuomenė išanksto kvie-
čiame dalyvauti. Virš 200
sportuojančio jaunimo laukia
jūsų moralinės ir finansinės
paramos!

LABAI GRAŽIOS

SUKAKTUVĖS

Janina ir Jonas Adamoniai
turi dvigubą sukaktuvę: jie
yra vedę prieš 15 metų ir Jo-
nui Adamoniui yra suėję 50
metų amžiaus. Šeimos šventės
proga pp. Adamoniai suruošė
labai gražų priėmimą erdvio-
se ir puošniuose savo namuo-
se. Jubiliatų pagerbti susirinko
arti pusės šimto svečių — gi-
minių, draugų, bičiulių, kurie
sukaktuvinius pasveikino gr-
ažiū žodžiu ir išteiktą vertingą
dovaną. Vakariui vadovaujant
Inž. I. Mališkai, visuomenin-
kų pp. Adamonių prasmingu
vertinimo kalbą pasakė AV
Klebonas T. Pečkys, Dr. J. Se-
mogas, K. Smilgevičius, J. Lu-
koševičius, J. Kardelis ir gimi-
nių vardu H. Adomonis.

Iškelta jubiliatų vsiuomeniš-
kumo ir patriotizmo broųžų,
be ko kita, pastebint, kad ši
lietuviška šeima, kurios vaikai
auklėjami lietuviškoje dvasio-
je, lanko lietuviškas mokyk-
las, yra viena Montrealio lietu-
vių pagrindinių lietuviškų šei-
mų, gyvai dalyvaujančių veik-
loje ir sudarančių lietuviybės
kameną.

Jubiliatų pasveikinti iš Bos-
tono buvo atvykę pusbroli-
s P. Adomonis ir priėmimo me-
tu iš Čikagos jubiliatų telefo-
nu pasveikino dr. Vienožins-
kis su šeima. Šeimos vardu ir
sveikinimus atsakė šeiminis
kas, Jonas Adomonis.

Vaišės buvo šaunios, šeim-
nininkai svečiams parodė didelį
nuoširdumą. Ilgiausių metų ju-
biliatams!

DISTRICT ESTATE BROKERS

Montreal Real Estate
Board Nariai
3907 Rosemount Blvd.
Tel. 722-2472
Namai, žemė, paskolos.
A. Gražys — 739-9328
P. Jasutis — LA 2-7879
M. Roth — RE 7-9353
10 metų patirtis.

ROYAL —

LONDON - LANCASHIRE
Draudimo Bendrovės
Yra atstovaujamos:

A D A M O N I S
INSURANCE AGENCY INC.
Quebec Insurance Brokers
Association Nariai
3907 Rosemount Blvd.
Tel.: 722 2472
Gaisras — Automobilių —
Nelaimingi atsitikimai.
Tikslius ir greitas patarnavimas.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Biblioteka veikia po 10 ir
11 val. mišių. Kviečiame ja
naudotis.

Solidarumo įnašai Apyl. v-
bos priimami prie bažnyčios.
Visi prisidėkime!

Šią savaitę par. kunigai lan-
kys parapijiečius, gyvenan-
čius šiose gatvėse: Ardagh St.,
Armada Ave., Avon Ave.,
Bendwin Rd., Brule Gdns.,
Cameo Cr., Clairton Cr., Cliff
St., Coe Hill Dr., Cordella
Ave., Dennis Ave., Easson
Ave., Edinborough Ct., Gras-
smere Rd., Humber Blvd.,
Morningside Ave., Northland
Ave., Riverside Cr., So. Kin-
gsway, Weston Rd., Willard
Ave ir Worthington Cres.

Jaunimo choro repeticija:
ši penkt., 6.30 v. vak. muzi-
kos studijoje.

Bazaras Liet. vaikų naudai
— ši šeštad. mūsų salėje nuo
12 val. dieną iki pat 11.30 v.
naktį. Šokių pradžia—7.30 v.
vak. Kviečiame visus šį svarbų
reikalą paremti.

Diskusijos apie alkoholiz-
mą, rengiamos KLM Moterų
dr-jos Prisk. p. skyriaus, bus
ateinančių sekm., lapkr. 17 d.,
5 val. vak. Prelegentai — so-
ciologė S. Butkevičienė ir me-
dicinos dr. J. Sungaila. Disku-
sijos vyks mūsų par. salėje.

SEIMELIO RINKIMAI

Kanados Lietuvių Bendruo-
menės Montrealio Seimelio
rinkimai bus vykdomi gru-
džio mėn. 15 d., sekmadienį.
Kandidatų sąrašus, rinkimų
tvarką, vietas ir laiką paskelbs
Rinkimnė Komisija.

Visi Montrealio lietuviai ma-
loniai prašomi aktyviai daly-
vauti kandidatų sąrašų sudary-
me, kurie turi būti išteikti jau
iki š. m. lapkričio mėn. 24 d.
Rinkiminės Komisijos pirmi-
ninkui Br. Staškevičiui.

Taip pat visi maloniai kvie-
čiami ruošti aktyviam dalyva-
vimui rinkimuose.

KLMB Montrealio Seimelio

Prezidiumas.

LENKIJOS NEPRIKLAUSO MYBĖS ATKŪRIMO

šventė švenčiama lapkričio 11
d., nes Lenkija po 123 metų
okupacijos, kai Prūsija, Aust-
rija ir Rusija pasidalino Len-
kiją ir Lietuvą, laisvę atgavo
ir Lenkija tą atgavimą žymi
lapkričio 11 dieną.

PIKTADARIAI „PALANGOJE“

Praėjusią savaitę buvo api-
plėšti „Palangos“ vasarotojų
8 namai, sudaužytos jų durys
ir užraktai, viskas išvogta, kas
buvo rasta ir pakeliama.

PINE LAND CORP.

agentas ROMAS VERBYLA
Investavimui žemė St. Hubert,
netoli St. Helen salos
(1967 m. pas. parodos vieta).
Telef. 254-4287 ir VI 4-9254.
Adresas: 5360 Beaubien,
Apt. 4. Rosemount.

CENTRAL MORTGAGE & HOUSING CORPORATION

Namų įvairios miesto dalyse
paimti už nesumokėtas
paskolas parduodami
žemomis kainomis.
ĮMOKĖTI TIK \$ 600.00

Kreiptis:
District Estate Brokers
Tel.: 722-2472